Է· ՏԱՐԻ 1928 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 14 ՄԱՐԳԱՑ 4382 – Հ·Տ· 20 ՅՈՒՆԻՍ 1890 – Ն·Տ· 2 ՅՈՒԼԻՍ 1890 – ՀԻՃՐ· 16 ԶԻԼԳԱՏԷ 1307 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳԻՆԸ ԱՆՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ Պոլսոյ [illegible] տարին	160
» » [illegible] »	80
» » [illegible] »	40
Գուսան [illegible] »	200
» » [illegible] »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գին	56
» » վեցամեայ »	28

Դարձ զրկուած յրատարակ հատուածներ չեն ընդունուիր։ Ամբողջութեան զրկուած ձեռագրեր կամ գրութիւն եւ յուշագիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 20 ՅՈՒՆԻՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԷՊԷՐԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի Երեսփ· ժողովն անցեալ հինգշաբթի աւուր նստին մէջ զբաղեցաւ երկրագործ Պոռաս անուն անձին խնդրով, որ, ինչպէս յայտնի է, մահուան դատապարտուելէն և աւելի քան երկու տարի մահապարտից բանտին մէջ պառկելէն ետքն, անմեղ ճանչուելով «ներման» արժանացած է։ 1887ին երեք գաղտր ի Մոնփէլիէ ագարակ մը կոխելով, տիրուհին սպանած և տէրը կիսամեռ թողած էին։ Այս կիսամեռ մարդ մահուան անկողնոյն վրայ՝ ձերբակալելոց մէջ տեսնելով զՊոռաս՝ վկայեց թէ իւր կինն սպանող և զինք վիրաւորող երեք չարագործներէն մին այս է։ Այս վկայութեան և ուրիշ ապացոյցներու զօրութեամբ, Պոռաս ի մահ դատապարտեցաւ։ Միւս երկու չարագործք եւս ի սկզբան զՊոռաս իբրեւ մեղսակից ամբաստանեցին, բայց իրենցմէ մին ի մահ և միւսը ցկեանս չղթայակապ աշխատութեան դատապարտուելէն ետք, դատաւոր մը կանչել տալով ի բանտ, յայտարարեցին թէ Պոռաս անմեղ է, և թէ իրենց բուն մեղսակիցն էր Ռոսէլ անուն մարդ մը, որ Սպանիա փախած է։ Ռոսէլ յանցանքով մը Սպանիոյ մէջ ձերբակալեցաւ, և ի սկզբան խոստովանեցաւ թէ Մոնփէլիէի երեք չարագործաց երրորդն ինք է, բայց յետոյ ետ առաւ իւր խօսք։ Որովհետեւ չարագործաց փոխադարձ յանձնման համար Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջեւ դաշնագիր չկայ, Ռոսէլ արձակեցաւ, և յայտնիեալ անհետ եղած է։ Պոռաս, որ սպանելոյն և միւս երկու չարագործաց վկայութեան վրայ ի մահ դատապարտուած էր անմիջապէս, այս վերջնոց խոստովանութեան վրայ չդվխատուեցաւ, բայց նաև չարձակուեցաւ, մինչեւ որ բուն չարագործը ձեռք ձգուէր։ Պոռաս միշտ կը պնդէր իւր անմեղութեան վրայ, և օրինակելի վարք մ'ունէր բանտին մէջ, ուր հաստատեալ կանոնաց կը հնազանդէր, և իւր վրայ դրուած բանտային աշխատութիւնն անտրտունջ կը կատարէր։ Այն աշխատութիւնէ դուրս իւր գլխաւոր զբաղումն էր միշտ արտասուալից աչօք կարդալ և նորէն կարդալ իւր անձնուէր կնոջ նամակներն, որ ամէն շաբթու կը դրէր, ծանուցանելով թէ ինչ դիմումներ ըրած է իւր անմեղութիւնն հաստատել տալու համար։ Թէեւ ազքատիկ մշակի մը կին, Պոռասի կինը քանիցս Սպանիա և Ֆրանսայի այլ եւ այլ կողմերը ճամբորդեց՝ բուն չարագործը բռնել տալու և դատական իշխանութիւններն իւր ամուսնոյն անմեղութեան համոզելու համար։ Պոռասի պարկեշտ վարքը բանտին մէջ՝ բանտապետին մտաց մէջ համոզում գոյացուցած էր թէ այս մարդ անմեղ է։ Ամէն դատապարտեալք ժամանակ մը անմեղութիւն կը կեղծեն բանտին մէջ, բայց երկու երեք շաբաթ ետքն իրենց սիրտը կը բանան ընկերներուն, կը համակերպին իրենց կացութեան, և շարունակ կը պարծին իրենց չարագործութեանց վրայ։ Տըխուր, մելամաղձիկ Պոռաս հակապատկեր մ'էր չարագործութեան այս սովորական ներկայացուցիչներուն։ Մերակոյտի անդամ և երեւելի իրաւագէտ Պ· Մարքու, Պոռասի կնոջ պատմութիւնները լսելով, մարդասիրաբար հետաքրքրեցաւ խնդրոյն, քննեց թուղթերը, քանիցս բանտ դնաց, և իւր մասին շատ մը քննութիւններ կատարելէն ետք, դատական իշխանութեան սխալները կամ դանցառութիւնները մատնանիշ ըրաւ ընդարձակ տեղեկագրով մը Դժբախտապէս, դատաստանը վերսկսել տալու չափ օրինական բացորոշ ապացոյցք չկային անմեղութեան։ Նախորդ դատական նախարար Պ· Թէվընէ եւս գործը ձգձգեց։ Արդի դատական նախարար Պ· Ֆալիէռ ուրիշ բան չկրցաւ ընել ի վերջոյ բայց թէ Հանրապետութեան Նախագահին առաջարկել որ «ներում» շնորհէ այս մարդուն։ Պ· Բանսօ հաճեցաւ։ Պոռաս ազատեցաւ, և առաջարկութեամբ Ֆէյոլոյի, ի Նպաստ իրեն հանգանակութիւն մը բացուեցաւ, որ ցարդ 10,000 ֆր·էն աւելի արտադրած է։ Բայց այնպէս են օրինական պահանջմունք որ Պոռասի կրած դատական վճիռը դեռ եւս չէ ջնջուած, իւր դատական պատիւը չէ վերահաստատուած, յորմէ զանազան անպատեհութիւնք կրնան ծագիլ երեւսփոխանք ոմանք, հետեւապէս, քննադատեցին դատական նախարարութեան ընթացքն, որ իւր դանդաղութեամբ այս անմեղ մարդուն և անոր կնոջ տանջանքն երկարելու պատճառ եղած է։ Պ· Թէվընէ և Պ· Ֆալիէռ իրենք զիրենք և իրենց ստորադաս դատաւորները պաշտպանեցին։ Ժողովը չատացաւ «պարզ օրակարգ մը» քուէարկելով։ Բայց վճռաբանութենէն անմիջապէս ետքն օրինական առաջարկ մը մատուցուեցաւ ժողովոյն, որով կը բարեփոխուին պատժական օրինաց ինչ ինչ տրամադրութիւնք, դատական սխալներն աւելի շուտ և աւելի կատարելապէս դարմանելու համար ապագային մէջ։

ԱՆԳԼԵԴԵՐՄԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ

Օրուան դիւցազունք Հելլիկոլանտիք են։

Գրեթէ դարէ մ'ի վեր ո՛չ ոք կը մտածէր այս երկու-երիք հազար խաղաղիկ կղզեցւոց վրայ։ Զուկ կ'որսային, մանաւանդ ստակոս, (ստակոսը ձո՞ւկ է թէ ոչ, Անգլիացիք և Ֆրանսացիք չհամաձայնեցան տակաւին,) թռչուն կը բռնէին, և Հիւսիսային Ծովու քաջառողջ կլիմային ներքեւ երկար կ'ապրէին։

Որո՞ւ միաքէն կ'անցնէր թէ Անգլիացիք և Գերմանք՝ արեւելեան և կեդրոնական Ափրիկէն չկրնալով իրենց մէջ բաժնել՝ պիտի վիճէին, և սակարկութեան մէջ Էքրէս ճանրակ դրամ Հելլիկոլանտն եւս պիտի մտցնէին։

Այս յեղակարծ որոշումէն Հելլիկոլանտցիք չատ դժգոհ են։ Թղթակիցներ փութացին Հելլիկոլանտցւոյ քով, ռէպորտիաներ ունեցան, և կը տեղեկագրեն թէ Հելլիկոլանտցիք նախամեծար կը դատեն անդլիական իշխանութիւնն, որոյ ներքեւ գինուոր չեն տար, տուրք չեն տար, և իրենց ներքին գործերն իրենց երեւելեաց ժողովոյն ձեռամբ իրենց ուզած կերպիւ կը կարգադրեն, մինչ կը դուշակեն թէ գերմանական իշխանութեան ներքեւ այս ազատութիւնները պիտի կորուսանեն, և վարչական ծանր լուծի մը ներքեւ պիտի մնան։ Հելլիկոլանտցիք կոչում կ'ընեն անդլիական ժողովրդեան՝ զիրենք չլքանելու, և կը յուսան որ Լոնտոնի Խորհրդարանը չի վաճառցներ Գերմանաց հետ կնքեալ դաշնադիրը։

Միւս կողմէ, մաս մը Հելլիկոլանտցիք, աւելի իրաղեկ, դուշակելով թէ անդլ· Խորհրդարանը պիտի նուիրադործէ կղզւոյն Գերմանիոյ թողումը, կը պատրաստուին Քանատա գաղթել, և որովհետեւ այս կղզեցիք բարի, առողջ և աշխատասէր մարդիկ են, Քանատացիք կը յայտարարեն թէ սիրով պիտի ընդունին զիրենք։

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ

Պերլինի 30,000 բնակչաց կողմէ պատգամաւորութիւն մը Ֆրիտրիխսրուէ երթալով, համակրանաց և մեծարանաց ուղերձ մը մատուցին, որուն ի պատասխանի, ըսաւ անկեալ նախարարապետն։ «Իմ հրաժարումս ի վեր չատ մը քաղաքներէ համակրանաց այսպիսի ցոյցեր տեսայ։ բայց Կայսրութեան մայրաքաղաքին ցոյցին մասնաւորապէս զգածեալ եմ։ Իմ 75 տարիներուս աւելի քան 40ն ի Պերլին անցուցի։ Դիտեմ որ միշտ համաձայն չեմ գտնուած ի Պերլին տիրող զգայմանց հետ, (ժողովրդային-ազատական զգայմունք,) բայց կը յարգեմ այն զգայումներ։ Կը փափաքէի մինչեւ վերջն ի Պերլին ապրիլ, բայց այլ եւս կարելի չէ։ Պերլինէ բաժնուելուս բուն պատճառն այն է որ իմ պաշտօնակիցներուս համամիտ չէի չատ մը խնդրոյ վրայ, և կառավարութիւն մը այն ատեն միայն զօրաւոր է երբ իւր անդամք համամիտ և համասիրտ են։ Այս պարագայի մէջ Մէթէէրնիխ իշխանին պէս կը զդամ, թէեւ ուրիշ նրկատմամբ չեմ ուզեր անոր նմանիլ։ (Մէթէէրնիխ Աւստրիոյ Պիզմարքն էր ժամանակաւ, Պիզմարքէն նուազ հանճարեղ, աւելի բիրտ, աւելի բռնակալ, որ ժողովրդական յեղափոխութեան մը առջեւ սարսափահար՝ Վիեննայէ փախաւ խայտառակաբար)։ Մէթէէրնիխ երբ հրաժարեցաւ՝ ըսաւ թէ «թատերաբեմէն թատերասրահը կ'ելլենամ»։ Ես ալ այնպէս կ'ընեմ։ Շատերը չեն ուզեր որ այս բանն ընեմ։ բայց ամէն անոնք որ թատրոնի տուսակ մը գնած են՝ ներկայացեալ խաղը քննադատելու իրաւունք ունին անշուշտ։ Պարտաւորութիւն կը համարիմ կարծիքս յայտնել այն բաղաց որք փափաք կը յայտնեն կարծիքս իմանալու։ Հին առած մը կ'ըսէ թէ երբ Աստուած պաշտօնի մը կոչէ զոք, չպէտք եղած խելքն և իմաստութիւնն ալ կուտայ պաշտօնէին։ Հիմա սոյն առածը կը յիշեալ՝ և կ'ըսեն թէ երբ Աստուած պաշտօնի հանէ զոք, խելքն և իմաստութիւնն ալ կ'առնու անկէ։ Բայց կը հաւատամ ձեզ թէ ճիշդ այն մարդն եմ՝ մինչ որ էի երեք ամիս առաջ, և նոյնչափ խելքի տէր եմ որչափ էի այն ատեն։ Եւ թէպէտ մեկուսի կը կենամ, բայց ուրիշի հրամանին առջեւ չեմ խոնարհիր։ Ինձ նման մարդու մը պարտաւորութիւն է համարձակ ըսել իւր կարծիք։ Լաւ նախարար մը վեհապետին քմահաճոյց նայելու չէ, այլ իւր կարծիքն համարձակ ըսելու է։ Եթէ վեհապետն քմահաճ մտ, նախարարին կը մնայ որոշել թէ պիտի շարունակէ՞ պաշտօնը թէ հրաժարի։

«Թէեւ պաշտօնի վրայ չեմ, բայց կը վայելեմ ամէն քաղաքացւոյ իրաւունքն՝ իմ կարծիքս ազատապէս յայտնելու համար։ Ցարդ ինչ որ ըսի հրապարակաւ, նպատակ ունեցայ իմ յաջորդիս խաղաղասէր աշխարհավարութիւն պաշտպանելու։ Ինչ որ կ'ընեմ և կ'ըսեմ՝ յօդուտ վեհապետական իշխանութեան և յօդուտ խաղաղութեան է։ Ամէն բան չեմ քննադատեր, ո՛չ ալ անդլեւ-գերմանական համաձայնութիւնն։ Ոմանք կրնան ներողամիտ իմ խօսքերուս, բայց ի՞նչ ընեմ։ իմ կեանքիս 40 տարիները չեմ կրնար ջնջել։ Կարելի՞ է միթէ որ մէկ օրէն մարդ հոգագործ դառնամ և ուրիշ բանով չզբաղիմ։ Ուրախ կը լինիմ եթէ համամիտ գտնուիք ինձ, ձեր ուղերձին մէջ յայտնեալ զգացմանց համամտ, Պերլինի հաւատարիմ քաղաքացոյց մեծամասնութեան հետ։ Իսկ ընկերվարականները բուն գերման չեմ համարիր։»

«ՏԻԿՆԱՅՔ ՓԱՓԿԱՍՈՒՆՔ»··· ՍԵՐՊԻՈՅ

Սերպ տիկնայք, իրենց ամուսնոյ հետ մասնակցելով անտեսական-մաքսային պատերազմին ընդդէմ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ, ուխտեցին այլ եւս աւստրիական նորաձեւութիւնները չհագնիլ։ Վա՛յ է եկեր Վիեննայի դերձակուհիներուն և նորաձեւութեան վաճառատուներուն դլխուն։ Սերպ տիկնայք այլ եւս բան չպիտի ապսպրեն անոնց։ Եթէ՝ դրացի հոգը Տէրութեան դէմ մղեալ անտեսական մարտին մէջ՝ իրենց ամուսնոյ գործն յաջող երթայ, ի Փարիզ պիտի ապսպրեն իրենց արդուզարդի նիւթեր և հագուստներ, իսկ եթէ գործերը ձախող երթան, պիտի չատանան Պելգրատի չուկային հայթայթած նիւթերով։

* * *

Բաց ասած, սերպ դեղագործք, նպարավաճառք և չաքարագործք ուխտեցին այլ եւս իրենց յաճախորդները չթունաւորել աւստրեան խարդախեալ նիւթերով, (որոց խարդախեալ լինելն միայն նաւարեկութիւնէն ազատելու ինչ որ կրնայ պարկեշտութեամբ ազատուիլ։ Ձեզմէ չեմ խնդրեր Բարիզէն հեռանալ և՝ Պէյադրիսը չտեսնել··· չտիպանց պահանջում մը կ'ըլլար այդ··· Բայց ձեզմէ կը խնդրեմ անկեղծութեամբ տեսնել զինքն, ինչպէս կին մը ուսկից ուրիշ բան չէք սպասեր բայց եթէ յարգանք և բարեկամութիւն··· Ասոր համար թերեւս չատ քաջութիւն պէտք պիտի ըլլայ ձեզի, բայց չըսի՞ք որ քաջութիւնդ և պատիւնդ վերտին դարձուցի ձեզի։

—Տիկին, կը յուսամ ատոր ապացոյցը տայ։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ մանկամարդ կինը սրտայուզութեամբ։ Բայց այդ բանին մէջ ձեզի օգնելու համար, յարեց ժպտելով, թող տուէք որ մէկ քանի ըդդուչութիւններ ձեռք առնում զորս ինձ կը թելադրէ իմ հին փորձառութիւնս··· Այն ամէն պարագայներուն մէջ որք կրնան փորձութեան ենթարկել ձեր քաջութիւնը, պարագայ մը կայ զէթ զոր կրնամ գուշակել եւ անկից զերծ պահել ձեզ··· Կ'աղաչեմ որ Պէյադրիսի հետ ուղղակի բացատրութիւն մը չունենաք։ Երկուքնիդ ալ չատ պիտի յուզուիք եթէ այդպիսի բան մը պատահի։ Ես այսօր անձամբ ամէն բան պիտի հաղորդեմ իրեն, և ձեզի ուրիշ բան չպիտի մնայ բայց եթէ առաջուան պէս հանգարտօրէն Ֆաքրիսի տունը երթալ։ Կը խոստանամ ձեզի որ լաւ պիտի ընդունուիք հոն։ Ո՛չ մէկ ակնարկութիւն պիտի ընեն ո՛չ անցեալին, ո՛չ ներկային, եւ ինձի կը խոստանաք դուք ալ ակնարկութիւն մը չընել, այնպէս չէ՞··· Հանդարտիլ··· հին բարի բարեկամ մը ըլլալ, ինչպէս էք ինձի համար··· և ոչ-ինչ աւելի։

—Կը խոստանամ, եւ մեծ արժանիք մը չէ այս խոստումս, կը հաւատամ ձեզ, ինչ որ ինձի կ'առաջարկէք, չատ քաջպիտի երեւի կրած բոլոր տառապանքներէս յետոյ։

—Շա՛տ լաւ։ Հիմակ ա՛լ կը ճամբեմ ձեզի··· ես իրեն տունը կ'երթամ։ Այս առտուան համար ժամադրութիւն տուած եմ։

—Բայց, տիկին, քանի որ ինձի կ'արգիլէք ներում խնդրել, ինքզինքս արդարացնել, թող գլտնայ թէ···

—Ամէն բան պիտի գլտնայ։ Եթէ ձեզի չդրեմ, ուզած ատենդ գայլէ զինքը տեսէք, բայց աւելի՛ երկուշաբթի օր մը··· իր ընդունելութեան օրն է··· բազմութեան մէջ պիտի կորսուիք··· աւելի ազատ պիտի ըլլաք այդ կերպով··· Բայց ժամանակ չունիմ··· երթաք բարով։

Եւ իրարմէ բաժնուեցան։

Տակաւին առջի իրիկուան տեսարանին ցաւալի տպաւորութեանը ներքեւ, Պէյադրիսի անձկութիւնն եւս աւելի սաստկացած էր երբ առաւօտուն ստացած էր տիկին տ'Էմառէի լակոնական երկտող որով դերձակուհին զինքը կը պատրաստէր կարեւոր զեկուցման մը։ Դերկոմսուհւոյն ներս մտնելը տեսնելուն պէս, ընդ առաջ վազեց, այտերը կարմրած։

—Ի՞նչ կայ, ըսաւ։

—Սա կայ որ նախ քեզի կը բերեմ

տառնամեակը։ Շատ կարող և համակրելի մարդ մ'է, և ուրիշ երմոական նախարարներու անման, ժողովրդականութիւն չահելու բարեբախտութիւնն ունեցած է։ Թէեւ ծայրայեղ չատագով պաշտպան-դրութեան կամ ծանր մաքսերու, բայց իւր պաշտօնավարութիւն օգտակար եղած է երկրին։ Երբ՝ 1880 ին՝ Տքթ· Տունաեւսքի անդամակցեցաւ Թասֆիֆ կոմսին նախարարութեան, աւստրեան ելմտացոյցն բացն էր 25 միլիոն 173 հազար ֆիորին։ այս տարւոյ ելմտացոյցին մէջ երկուքուկէս միլիոնէն աւելի չէ։ Եւ վերջին տասն ամաց միջոցին 260 միլիոն ֆիորին գործածած է երկաթուղիներու, գեւտարանց և այլ հանրային շինութեանց։ 1890ին գանձուած կառավարական հասոյթք տասն տարի առաջուանէն 150 միլիոն ֆիորին աւելի են, և աւստրեան վարկն եւս բարձրացած է։ 1880ին աւստրեան թղթադրամ արժէթղթոց միջին դինն էր 71 ֆիորին 20 քրէօյցէր, մինչ այս տարի 89 ֆիորին 70 քրէօյցէր է։ Տքթ· Տունաեւսքի մեծապէս սատարեց հաստատման Լէնտերպանք դրամատան, որ կարեւոր ծառայութիւններ մատոյց աւստրեան ճարտարութեան և վաճառականութեան։ Միւս կողմէ, Աւստրիոյ հանրային պարտուց տոկոսն եւս տասն տարւոյ մէջ 113 ու կէս միլիոն ֆիորինէն 148 ու կէս միլիոն ֆիորինի բարձրացան, թէեւ տասն տարիէ ի վեր տոկոսի սակն ինկած է մեծապէս։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Ալեքսանդրիայէ կը ծանուցուի առ Մօրնինկ Փոսթ թէ (կ'ըսէ Մն· Օշէնրոպ) Անդլիոյ և Թուրքիոյ միջեւ բանակցութիւն կը կատարուի անդլ· զօրաց Եգիպտոսէ բոլորովին քաշուելու խնդրոյն վրայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ տարի Ֆրանսա արտադրեց 23 միլիոն հարիւրալիտր (78 քաշ) գինի խաղողէ, և սպառեց 45 միլիոն։ Աւելորդ է ըսել թէ մեծաքանակ գինի օտար երկիրներ ալ ղրկեց։ Արդ, քանի որ 23 միլիոնը միայն իւր արտադրած խաղողի հեղուկէն չինուած էր, մնացեալն ի՞նչ բանէ չինուեցաւ։ Անշուշտ արուեստական նիւթերէ չինուեցաւ։ Չկարծուի թէ արուեստական չամիչէ չինուած էր ամենքը։ Վերջին վիճակագրէն կ'երեւի թէ հազիւ երկու միլիոն հարիւրալիտր գինի չինուած է արուեստական չամիչէ։ 50-60 միլիոն հարիւրալիտր գինի չինուած է աւելի եւս արուեստակեալ, աւելի եւս անհաճոյ նիւթերով։ Բուն իսկ Ֆրանսայի մէջ հարբազատ գինի քիչ կը խմուի։ Խաղողին անարատ ջուրն երկրէն դուրս կը ղրկուի, քանի որ օտարազգիք ոսկւոյ ծանրութեամբ կը գնեն Ֆրանսական ընտիր գինիներն, և Ֆրանսացիք, որք հարազատ գինին դիւրաւ ճանչնալու յատկութիւնն ունին, ընդհանրապէս արուեստակեալ գիներ կը գործածեն։ Գինեշինութիւնը Ֆրանսացւոց ամենէն ազգային և ամենէն հասութաբեր ճարտարութիւնը կրնայ համարուիլ, որ յառաջխաղաց ընթացքը կանգ չէ առած, հակառակ որթալուխի աւերմանց։ Ֆրանսական գործարանք օտար անարատ գինիներով իրենց արտադրութեան պակասը լրացնելու ջանահնար են միշտ, և այս պատճառաւ տարուէ տարի մեծագոյն կարեւորութիւն կ'ընծայեն արեւելեան գինիներուն։

—)(31)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳՆԱՎ ՖԷՕՅԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

ԺԳ

ԿԻՐԲ

Զգօն և խոհական դերկոմսուհին ամբողջ գիշերն յուզմամբ անցուց, խորհելով այն բոլոր հաւանական և կարելի հետեւանաց վրայ, որք իր Բիէբրոնի ըրած ծանր յայտնութենէն կրնային առաջ գալ։ Այս յայտնութիւնն իր բերնէն թռած էր այնպիսի անդիմադրելի հարկի մը ներքեւ, որ իր խիղճը չէր կրնար վրդովիլ։ Տարակոյս չկար թէ իր պարտքն էր, մինչեւ իսկ այդ գնով, Բիէբրոնի և Ֆաքրիսի միջեւ անձնական և արիւնալի գժտութեան մը սպառնալիքին առաջքն առնուլ։ Բայց այսու հանդերձ կը զղջար այդ ծայրայեղութեան դիմած ըլլալուն համար։ Կ'ըմբռնէր թէ դէպքերն այնուհետեւ Պէյադրիսը պիտի դնէին անհունապէս փափուկ կացութեան մը մէջ հանդէպ այն մարդուն զոր կը սիրէր, և որ հիմակ գիտէր իրեն դաղտնիքն։ Աւելորդ զգուշութիւն մըն էր թողուլ որ իր բարեկամուհին չգիտնայ թէ Բիէբրոն տէր եղած է իր դաղտնիքին, որովհետեւ դերկոմսուհին չէր կրնար յուսալ որ մարքիզն ալ նոյն լռութեան դատապարտէր ինքզինքը։ կարելի չէր ենթադրել որ հիմակ հաւանէր Պէյադրիսի արհամարհանքին ենթարկուած մնալու եւ անոր մեծ չփոյթէր ներողութեան, բարուրանքի, զղջման բառ մը, եթէ ոչ ուրիշ բանի դէմ առջի իրիկուան վարմունքին և նախատական լեզուին համար։ Բանի որ բացատրութիւն մը անխուսափելի էր, տիկին տ'Էմառէ խորհեցաւ թէ այդ բացատրութիւնն աւելի բարեյարմար եւ նուազ վտանգաւոր պիտի ըլլար իր բերնին մէջ քան Բիէբրոնի, եւ որոշեց ինք ստանձնել այդ գործը։ Գալով այն նոր յարաբերութեանց որք պիտի հաստատուէին Պէյադրիսի եւ մարքիզին միջեւ, այդ բանին վտանգին առաջքն առնելու համար ուրիշ բան չգտաւ բայց եթէ կոչում ընել երկուքին ալ պատուոյ զգացումներուն։ Ինք անկեղծ եւ ուղղամիտ ըլլալով, վեհանձն եւ թերեւս չափազանց վստահութիւն մը կը դնէր անկեղծ եւ ուղղամիտ եղանակներուն վրայ։ Իրաւ է որ, արդի զարգային մէջ, անհնարին կը թուէր ազիկից լաւագոյնը գտնել։

Այդ տրամադրութեանց մէջ էր որ ընդունեց Բիէբրոնի մարքիզն, երբ սա որոշեալ ժամուն եկաւ յաջորդ օրը։ Զարմացանց լուրջ էր։ Իր դեղեցիկ դիմագծերը, քիչ մը այլայլած, այլ եւս հետքն իսկ չէին կրեր այն դէշ ժպիտին որ ժամանակէ մը ի վեր հաստատուած էր անդ, տեսակ մը ջղաձգական ծանծաղութեամբ։

—Նախ ինձի հաւաստեցէք, սիրելի տիկին, թէ երէկ իրիկուան զուրցած խօսքերնիդ երազ մը չէր։

—Չէ՛, երազ չէր։—Հիմակս երկուքս ալ քիչ մը խոհականութեամբ խօսակցինք, եթէ կարելի է։—Ձեզ ազատեցի ցնորքէ մը որ սրտերնիդ կը կրծէր··· Քիչ մը ակամայ էր այդ բանը, կը խոստովանիմ·· բայց վերջապէս քիչ մը շնորհապարտ թողուցի ձեզ։

—Ցանկունս շնորհապարտ։

—Պիտի տեսնենք··· Անկեղծօրէն խօսինք։ Հիմակ դուք տիրացած էք Պէյադրիսի դաղտնիքին, գիտէք թէ չատ սիրած է ձեզի, եւ փոխանակ ձեզ խաբելու եւ զոհելու, ինչպէս մտքերնուդ կ'անցնէիք, ինքն էր որ ինքզինքը զոհեց։ Այսքան անշուշտ ուրիշ սէր, ուրիշ պարտականութիւն ունի, եւ վստահ եմ որ չպիտի յաջողիք այդ ճամբէն դարձնելու զինքը։ բայց եթէ չարաչար գործածէիք իմ ամամայ անխորհրդապահութիւնս, կրնաք գլ·թ իր հանգիստը վրդովել, և գիս ալ, պարոն, ի փոխարէն այն ծառայութեան զոր ձեզի մատուցած եմ, վշտի անդունդի մը մէջ խորասուզել։

—Ըսէ՛ք, ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ։

—Պարոն տը Բիէբրոն, դուք առ յաւէտ բաժնուած էք այն կնոջմէն որուն հետ երազած էիք ապրիլ, և որ կը սիրէր զձեզ, ինչպէս դուք կը սիրէիք զինքը··· չատ տխուր բան մըն է այս, մեծ դժբաղդութիւն մըն է։ Բայց եղած լմնցած է, անդարմանելի է։ Հիմակ խորհելու էք միայն նաւարեկութիւնէն ազատելու ինչ որ կրնայ պարկեշտութեամբ ազատուիլ։ Ձեզմէ չեմ խնդրեր Բարիզէն հեռանալ և՝ Պէյադրիսը չտեսնել··· չտիպանց պահանջում մը կ'ըլլար այդ··· Բայց ձեզմէ կը խնդրեմ անկեղծութեամբ տեսնել զինքն, ինչպէս կին մը ուսկից ուրիշ բան չէք սպասեր բայց եթէ յարգանք և բարեկամութիւն··· Ասոր համար թերեւս չատ քաջութիւն պէտք պիտի ըլլայ ձեզի, բայց չըսի՞ք որ քաջութիւնդ և պատիւնդ վերտին դարձուցի ձեզի։

—Տիկին, կը յուսամ ատոր ապացոյցը տայ։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ մանկամարդ կինը սրտայուզութեամբ։ Բայց այդ բանին մէջ ձեզի օգնելու համար, յարեց ժպտելով, թող տուէք որ մէկ քանի ըդդուչութիւններ ձեռք առնում զորս ինձ կը թելադրէ իմ հին փորձառութիւնս··· Այն ամէն պարագայներուն մէջ որք կրնան փորձութեան ենթարկել ձեր քաջութիւնը, պարագայ մը կայ զէթ զոր կրնամ գուշակել եւ անկից զերծ պահել ձեզ··· Կ'աղաչեմ որ Պէյադրիսի հետ ուղղակի բացատրութիւն մը չունենաք։ Երկուքնիդ ալ չատ պիտի յուզուիք եթէ այդպիսի բան մը պատահի։ Ես այսօր անձամբ ամէն բան պիտի հաղորդեմ իրեն, և ձեզի ուրիշ բան չպիտի մնայ բայց եթէ առաջուան պէս հանգարտօրէն Ֆաքրիսի տունը երթալ։ Կը խոստանամ ձեզի որ լաւ պիտի ընդունուիք հոն։ Ո՛չ մէկ ակնարկութիւն պիտի ընեն ո՛չ անցեալին, ո՛չ ներկային, եւ ինձի կը խոստանաք դուք ալ ակնարկութիւն մը չընել, այնպէս չէ՞··· Հանդարտիլ··· հին բարի բարեկամ մը ըլլալ, ինչպէս էք ինձի համար··· և ոչ-ինչ աւելի։

—Կը խոստանամ, եւ մեծ արժանիք մը չէ այս խոստումս, կը հաւատամ ձեզ, ինչ որ ինձի կ'առաջարկէք, չատ քաջպիտի երեւի կրած բոլոր տառապանքներէս յետոյ։

—Շա՛տ լաւ։ Հիմակ ա՛լ կը ճամբեմ ձեզի··· ես իրեն տունը կ'երթամ։ Այս առտուան համար ժամադրութիւն տուած եմ։

—Բայց, տիկին, քանի որ ինձի կ'արգիլէք ներում խնդրել, ինքզինքս արդարացնել, թող գլտնայ թէ···

—Ամէն բան պիտի գլտնայ։ Եթէ ձեզի չդրեմ, ուզած ատենդ գայլէ զինքը տեսէք, բայց աւելի՛ երկուշաբթի օր մը··· իր ընդունելութեան օրն է··· բազմութեան մէջ պիտի կորսուիք··· աւելի ազատ պիտի ըլլաք այդ կերպով··· Բայց ժամանակ չունիմ··· երթաք բարով։

Եւ իրարմէ բաժնուեցան։

Տակաւին առջի իրիկուան տեսարանին ցաւալի տպաւորութեանը ներքեւ, Պէյադրիսի անձկութիւնն եւս աւելի սաստկացած էր երբ առաւօտուն ստացած էր տիկին տ'Էմառէի լակոնական երկտողն որով դերձակուհին զինքը կը պատրաստէր կարեւոր զեկուցման մը։ Դերկոմսուհւոյն ներս մտնելը տեսնելուն պէս, ընդ առաջ վազեց, այտերը կարմրած։

—Ի՞նչ կայ, ըսաւ։

—Սա կայ որ նախ քեզի կը բերեմ

Բիէբրոնի ներողութիւնն, և յետոյ այն հաւաստիքը թէ ա՛լ այսուհետեւ չպիտի կարմրինք մեր իրեն համար ունեցած բարեկամութեան վրայ։

—Իրա՞ւ, գոչեց Պէյադրիս ձեռները միացնելով աշխուժիւ, բարերաստիկ կարմացման եռանդով մը։

—Այո, բայց քիչ մը սուղ գնեցի այդ գոհունակութիւնը··· Նստէ՝ որ պատմեմ եղածները։

Ցայնժամ պատմեց առջի իրիկունը Թէպդա-Ֆռանսէի պզտիկ սրահին մէջ մարքիզին հետ ունեցած մրրկալի տեսակցութիւնն, առանց զանց առնելու նաև վերջաւորութիւնը։ Մատնա՞ծ էր Պէյադրիսը։ Բայց մատնած էր, զնա պաշտպանելու համար ընդդէմ անարդար և անագորոյն ամբաստանութեանց, պատրեալ և յուսահատ դժբաղդի մը խելքը գլուխը բերելու համար, վերջապէս և մանաւանդ աղետալի մենամարտի մը անմիջական վտանգին առաջքն առնելու համար։

Պէյադրիս, որ կրքոտ հետաքրքրութեամբ մտիկ ըրած էր, դերկոմսուհւոյն ձեռուընէն համբուրելով միայն կրցած էր պատասխանել։

Իր ներմանը վրայ վստահ, զգօն և խոհական կինը անցաւ պատուէրներուն, խրատներուն, աղաչանաց։ Տարբեր ձեւի մը տակ նոյն խօսքերն ուղղեց անոր զրս ժամ մը առաջ ըսած էր Բիէբրոնի մարքիզին։ Բաւական թէ ի՞նչ որոշուած էր անոր և իրեն միջեւ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամէն. Ս. Պատրիարք Հօր և առժամեայ ատենապետութեամբ Արժ. Ցակոբ Ծ. վարդապետ Աշտան։

Ժողովն ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց և ի մէջի այլոց հետեւեալ խնդիրներով ևս զբաղեցաւ.

Որոշեց շրջաբերական մը ուղղելով մայրաքաղաքիս աւագերիցանց և քահանայից, ծանուցանել որ յետ այսորիկ ամուսնական դատերու համար Դատաստանական Խորհրդոյ ներկայացուցչաց հետ տանտերէց քահանայք ևս դատուին ամէն անգամ։

Ժողովն՝ եկեղեցւոյ օրինաց համաձայն դատաւ Քրիստոսի ծննդեան պատկերը մը, զոր Երեւումի էֆէնտի Փափազեան նուիրած էր Մաքրիկիւղի եկեղեցւոյն, և օծումը արտօնեց։

Ամէն. Ս. Պատրիարք Հայրն այդ պատկերն անձամբ պիտի օծէ ի մեծաւոյ։

Ժողովն՝ անսահման կերպիւ քահանայագործութենէ դադրեցուց Բարբերդի Աբբասուստ գիւղի Տ. Գարեգին քահանայն, որ պատկի խորհուրդ ձեռացուցած էր այրն ողջ կնոջ մը վրայ։

Եգիպտոսի առաջնորդ Դեր. Մատթէոս Եպիսկոպոս Իզմիրլեան այս առաւօտ Աղեքսանդրիայէն մայրաքաղաքս ժամանեց ռուսական շոգենաւով։

Հալէպի առաջնորդ Դեր. Մովսէս Ծ. Վ. Կէօմիւրճեան, որ, ինչպէս կը յիշուի, Ազգ. Պատրիարքարանի հրաւէրին վրայ մայրաքաղաքս եկած էր՝ Սոյ Ամէն. Կաթողիկոսին և իր միջոցաւ ծագած ինչ իրաւական խնդրոց առթիւ բերանացի բացատրութիւն տալու համար, այս անգամ վերջնապէս հրաժարական մատուցած է Հալէպի առաջնորդութենէն, պաշտօնագրով մը ուղղեալ առ Կեդր. Վարչութիւնն։

Հալէպի ազգայնոց համար ճշմարիտ ցաւ մը պիտի ըլլայ այս, որովհետեւ այն երկուքուկէս տարիներու միջոցին զորս Ն. Գերապատուութիւն անցուց ի Հալէպ, Կէօմիւրճեան Հայրն ամենուն սիրելի եղած էր իր բարոյ և խղճամիտ պաշտօնավարութեամբ։

Կիպրոսէն կը գրեն մեզ թէ յունիս 3ի կիրակի օրը տեղւոյն Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ յատկապէս հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է բարեյիշատակ Սանասարեանցի համար։ Աւագերէց Հայրը հանառաւօտ ծանուցմամբ զեկուցեր է այս ողբալի մահն և հանգուցեալին բարեգործութիւնները։ Յետոյ, Լուսաւորչեան վարժարանի ուսուցչական մարմնոյն կողմէ երեք դասընթացողներ կարդացուեր են։ —Կիպրոսն միայն մէկ աշակերտ ունի մեծանուն բարերարի հիմնած վարժարանին մէջ, կը գրէ մեր թղթակիցն, եւ այս բաւական առիթ մը եղած է տեղւոյս հայ ժողովրդեան գաղափար մը կազմելու նոյն վարժարանի ընթացքին և ուղղութեան վրայ։»

Ըստ խնդրանաց Սկիւտարի եկեղեցական խորհրդոյ, յառաջիկայ կիրակէ (յունիս 24) Դեր. Տ. Մելքիսեդեկ Եպիսկ. Մուրատեանց Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ, ի հանգիստ հոգւոյ ի Տէր հանգուցեալ աշխատաւոր դպրոյ։

Կը խնդրուի մեզմէ ծանուցանել թէ անցեալ շաբաթ աւուր մրցման ներկայ եղող գաւառացի աշակերտն ոչ թէ Ապուշեխէնն է, այլ Կամարակալ գիւղի Սարգեան վարժարանին անցեալ տարուան շրջանաւարտ Պ. Յարութիւն Հալաճեան։

ՆՈՐԱՏԻՊ ՄԱՏԵԱՆԸ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԿՈՅ

Տարեդ։ Երկրաբանութիւն պեսական և քարտնախ է պէտս երկրաբանաց և երկրաբանական վարժարանաց, երկուքեանց Հ. Մատեոս Վ. Բալանէ։ Գործս՝ ընտիր թղթոյ վրայ՝ զարդարուած է 134 պատկերներով և ունի վերջը երկրագործական գլխաւոր բառերու ցանկ մը Հայերէն և Գաղղիերէն։ Գինն է 2·50 Ֆրանք։

Բէքլիսաանդ Զանգիանոս երէցի Կարնեցոյ, հայերէն։ Բանաստեղծութեանց գլուխը հմուտ յառաջաբան մը կայ, որ տեղեկութիւն կուտայ հեղինակին կենացը և գործունացը վրայ։ Գինն է 1·50 Ֆրանք։

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՅԱՐԱԿԱՊԻՏԻՆ ԶԿՆՈՐՍԻՆ ԱԳԶԻԿԸ

Գործ Տիկին Վալանթին-Վաթիէի

Թարգմ.

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ԳԻՄԱՔԵՍԵԱՆ

Սոյն բարբարոսին որ կ'ուսուցանեն ծնողքը սիրել, յարգել, լինել հնազանդ ուշիւրդ, լինել հաճեալ և բարեկիրթ՝ որպէս գեղանի ոգեկիր մէնոսին, որ առաքինի կոչուած է անոնց արգէն, և Ֆորտիս. Իւր կրթութեան համբերութեամբ կրած է ամէն տառապանք, և արդնարեալով վանդներն, ազատած է իւր ծնողքը թշուառութենէն։ Ահա՛ Թանկագին պատկեր մը, արժանի բեմեերցման ուսանողաց և ուսանողուհեաց։

Կը գտնուի Մաքսարեան գրատունն, և տասն դրամանոց գրովանոց գրոյ, ի գին 5 դրշ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐԷՏԷ

Երէկ Բ. Դրան հաղորդուած տեղեկութեանց համաձայն, կ'ըսէ Թուրէէ, Կրէտէի ամէն կողմը կատարեալ խաղաղութիւն և անդորրութիւն կը տիրէ, թէ ի ցունասան ապատանող դաղթականաց մեծ մասը վերադարձած է և թէ ձիթենեաց հունձքն խիստ առատ է այս տարի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Աւստրիական դեսպան Պառոն տը Բալիէէ երէկ Բ. Դուռը դնաց և երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Առողջապահական վարչութեան մէկ պաշտօնական ագդը կը ծանուցանէ թէ Վալէնցիայի մէջ քոլէրան աւելի ճարակած և սատակացած ըլլալով, բայց ի ձիպաղութենէ, մինչեւ ֆրանսական սահմանագրութիւն՝ Սպանիոյ Միջերկրականի ծովեզերեայ քաղաքներէ եկած նաւերու համար նախապէս որոշուած հինգ օրուան քարանթինան տասն օրուան բարձրացած է։ Ցունիս 19ին այդ քաղաքներէ մեկնողներն ևս այս վերջին որոշման պիտի ենթարկուին։

* * *

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագրոյ մը նայելով, Սպանիոյ Պարչէլոն քաղաքէն 22 քիլոմեթր հեռաւորութեամբ դտնուած գիւղի մը մէջ մարդ մը քոլէրա կրծուած հիւանդութենէ մը բռնուելով, մեռեր է։

* * *

Առողջապահական վարչութեան ուղղեալ տեղեկութեանց համաձայն, բոլորովին անհիմն է այն ղրոյցն թէ Նաբոլի, Վենեսիկի եւ Մէսինայի մէջ կասկածելի հիւանդութիւնք ծագած են։ Այդ քաղաքաց ինչպէս նաեւ Խտալիոյ ուրիշ քաղաքաց առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔ

Օսմ. Հանրային պարտուց վարչութեան ընդհանրագրագ տարեշրջանի միջոցին Ս. Սերբին արժէթղթերէն հոս գընուած է 164,000 անգլ. ոսկւոյ (անուանական) արժէթուղթ, որ է ըսել իրական արժէքովը, 66'167 անգլ. ոսկի, արենքն իւրաքանչիւր արժէթուղթ մէջին հաշուով 40.34 անգլ. ոսկի։ Այժմ, այդ արժէթղթոց դինն է 46 անգլ. ոսկի։

Ս. Սերբէն մինչեւ հիմա ընդուած արժէթղթերու համադումարը կը հասնի 3,228,900 անգլ. ոսկւոյ, այսինքն Մայր Տոմարին մէջ արձանագրեալ դրամագլխին 45.35%։

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ԹԱԼԱՌՈՅԻ ՐԷՅԻՆ

Եգիպտական մամլոյն և Օսմանեան Միախոտի Բէյիին միջեւ բանկցութիւնք՝ յեգիպտոս ներածեալ օսմանեան ծխախոտներու հսկողութեան վերաբերեալ պայմանագրին չընդմանն համար, աւարտելու մօտեն։

Ցարտի է թէ այդ պայմանագրոյն մէջ որոշեալ ժամանակ մը նշանակուած չէ իր լրմանն համար։ Սակայն՝ համաձայնութիւն գոյացած է յուլիս 1ի թուականը որոշելու համար իրր պայմանաժամ։ Այդ թուականէն սկսեալ պայմանագիրը պիտի չընդունի համահաճութեամբ։

Ծանուցուած է արդէն թէ Եգիպտական կառավարութիւնը մեծապէս ուրախացած է բոլոր օտար ծխախոտներուն ներածման մաքսատուրքը։ Դալով օսմանեան ծխախոտներու, երբեկուընէ սկսեալ մաքսատուրքը մէկ օխային վրայ 14 դրշ. էն 20 դրշ.ի բարձրացած է։

ԹԱՍՈՒՅԻ ԱՐԺԷԹՈՒԹՔ

Երմնական նախարարութեան կողմէ հրատարակեալ վիճակագրոյ մը համաձայն 192,000,136 դրուշի թասուքի արժէթուղթ հրապարակէն հաւաքուելով ջնջուած է և այժմ հրապարակի վրայ կայ 22,272,820 դրուշոց արժէթուղթ։

ԲՐՈՒԲԻ ԶԻՆԱԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Ըստ տեղեկութեանց Սապոնի, վերջերս պայմանագիր մը կնքուած է կայս. կառավարութեան և Բրուբի զինագործարանին ներկայացուցիչ Պ. Մենսհաուզէնի միջեւ։

Ըստ այդ պայմանագրոյ, Բրուբի զինագործարանն, որոշեալ պայմանաժամու մը մէջ, ի հաշիւ կայս. կառավարութեան եօթանասուն հազար ռուսկոյ Բրուբի թնդանօթ և այլ յարակից գործիներ պատրաստելով, պիտի յանձնէ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՑՍԸՐԻՆԻ Ի ՊԼՐԱԹ

Պերլէթէն (Եանեա) կը գրեն թէ Աւստրիոյ Կայսրուհին սեպտեմբերի վերջերն այդ քաղաքը պիտի երթայ, այցելելու համար Յունոյց վանքը։

ԱԼՊԱՆԻՈՅ

Պերլէթէն կը գրեն թէ Ալբանիոյ արտաքսմունք տարուէ տարի կը նուազին և կուսակալը կը փափաքի ընկերութիւն մը կազմել՝ Եանեայէն Յանինա և անկից մինչև Սէլանիկ երկաթուղւոյ մը շինութեան համար։ Շինութեան ծախքը կը հաշուուի 75 միլիոն ֆրանք, և դժուար է այդ դուսարը գտնել երկրին մէջ։ Երկրաչափ մը խնդրած էր այդ երկաթուղւոյն շինութիւնն, յանուն օտարազգի դըրամատէրներու։ Այդ երկրաչափ այժմ կը վարէ Աւստրիոյ Կայսրուհւոյն Գորֆուլ ամբանոցին շինութիւնն, որուն կ'աշխատին 800 Նաբոլիցի գործաւորք։

* * *

Եանեայի հարուստներէն մէկ քանի անձինք կայս. կառավարութենէն մեծաշնորհ խնդրած են Եանեայի և Բրէվեզայի միջեւ թրամվէյի գիծ մը հաստատելու համար։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նախորդ Խաւիլ Բարձր. Խանալիվ փաշա վերին Վասֆորի մէջ երկու տուն նուիրած է Բաղաքապետութեան, հիւանդանոցի ու աղքատանոցի վերածուելու համար։

ԵՐԱՇՏՈՒԹԻՒՆ Ի ՍԷԼԱՆԻԿ

Երաշտութիւնը վերջին ծայր հասած է ի Սէլանիկ, և անկարելի է նկարագրել այն նեղութիւնները որոց ժողովուրդը կենթարկի խմելու ջուր հայթայթելու համար,

Այս առթիւ կը պատմուի տեղացի եղուալ Փաշա Շէյխի անուն մարդու մը անմարդասէր ընթացքն, հանգէպ ժողովրդեան։ Կ'ըսուի թէ այդ Շէյխի տան պարտիզին մէջ երկու հազար մասուրաի չափ անոյշ ջուրի աղբիւր մը գտնուած է։ Թաղապետութիւնն իմանալով անմիջապէս Շէյխին կը դիմէ, սակայն սա կ'ըսէ թէ այդ ջուրը տարի մը առաջ անդրկայսոյ մը վաճառած է, հետեւաբար չկրնար տալ։ Կուսակալն իմանալով, պաշտօնեայներ կը ղրկէ։ Շէյխը դարձեալ կը մերժէ, որով պաշտօնեայք բռնութեամբ պարտէզը կը մտնեն, սակայն այդ տեսակ ջուր մը չեն գտներ։

ՈՍԿԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Ոսկիանք և զինուորք փութով կը շարունակեն խուզարկել ամէն կողմ, ձերբակալելու համար այն աւազակներն, որք ի Սինէքլի Մահմատ փաշայի ագարակին գործակատարը՝ Ահմէտ էֆէնտին լեռը տարած էին։

Անցեալ գիշեր կատարուած խուզարկութեան պահուն Պելկրատ գիւղի անտառներուն մէջ ձերբակալուած է յոյն մը որ հովուի հագուստ հագած, ձեռքը փող մը ունէր և ուտից ցպլտելս զինեալ։ Կը կարծուի թէ այս մարդ աւազակաց առաջնորդութիւն կ'ընէր։ Այս մարդ, որ մայրաքաղաքս ղրկուած է, հոս հանելուն խնդրոյն համար ձեւացուցեր է և սկսեր է շպատասխանել ոստիկաններու կողմէ իրեն եղած հարցմանց, մինչդեռ Սիլիվրիէ հոս դալուն կը խօսի եղեր։

—Եղեռնադատ ատեանն թէեւ երէկ պիտի զբաղէր ի Սարբեար ճէվահիրճանց պարտիզին մէջ գործուած ոճրագործութեան դատովն, սակայն դատը ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ, որովհետեւ ամբաստանեալներէ մին Սրսան, որ հիւանդէր, մեռած էր եւ Ռումանիոյ մէջ ձերբակալուելով մայրաքաղաքս բերուած կոլոսի օղու Ալիի նկատմամբ եւս նմանեան գործողութիւնք տակաւին կատարուած չէին։

Անցեալ օր ոստիկան Երուանդ էֆէնտի Տէմիրճեան և Նաղմի էֆէնտի Վառնա գնացին և Ալին առնելով ընդ հսկողութեամբ մայրաքաղաքս բերին։

—Զեռնէա իշխանութիւնը հարցաքննութեան ենթարկած է նախընթաց իրիկուն յիսնորքառս այրած խոտի մթերանոցին պահապանն ու ուրիշ մէկ քանի պահապանաներ, հրդեհին պատճառն երեւան հանելու համար։

—Եղեռնադատ ատեանն այսօր պիտի դատէ Ալի Զաուշ անուն մարդ մը, որ սպաննած է իւր կինը։

—Երէկ ի Ղալաթիա Արապամիի կողմերը կատաղ շուն մը երկու տղայոց ոտքերն ու մատներ մը մաղը խածաւ։ Վիրաւորեալք բժշկական վարժարանը տարուեցան դարմանուելու համար եւ կատաղ շունն ալ սպաննուեցաւ։

—Անցեալ գիշեր յեյլալ Թէքքէի մը մէջ բաւական թուով ժողովուրդ հաւաքուած էր ներկայ գտնուելու համար կրօնական պարողութեանց։ Թէքքէի Շէյխը ժամակաց շաքարավաճառէ մը բալի օղարակ բերել տալով կը պատուասիրէ գներկայս, սակայն քիչ յետոյ ներկայից ոմանք յանկարծակի տկարութիւն մը կ'զգան։ Ասոր վրայ Շէյխն՝ ոստիկանութեան կը յանձնէ շաքարավաճառը։

—Անցեալ երկուշաբթի օր Պէյլերպէյի քարափին վրայ խաղացող ութ տարեկան թուրք տղայ մը ծովն ինկաւ, սակայն անկից անցնող ոստիկան մը վրայ հասնելով ազատեց զնա։

Կ. Պոլսոյ Դերմանական դեր-հիւպատոս Պ. Քուրվիճ, որ Բոդէրտամի հիւպատոս անուանած է, նախընթաց երեկոյ ընտանեօք մեկնեցաւ իր նոր պաշտօնատեղին։

—Անցեալ շաբթու Կ. Պոլսէն և Սուրիայէն ի Մարսիլիա գնացող շոգենաւք 347 000 հաւկիթ տարեր են անդ։

—Անցեալ մայիս ամսոյն մէջ Սկիւտարի ոստիկանաց ժողովին յանձնուած են 1452 խնդիրներ, որոց 1255ը կարգադրուելով, մնացեալ 197ը փոխանցուած են ներկայ յունիս ամսոյ։

—Ոստիկանութիւնն երէկ եօթը վաղեմի չարագործներ աքսորեց Նիկոմիդիոյ ու Մուսանիոյ ճամբով։

—Անցեալ մարտ ամսուն Պասրայի նաւահանգիստը մտած են 288 առագաստանաւեր, որք այլ և այլ ապրանքներ ներածած են։

—Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս բերուեցաւ 1600 ոչխար և 115 գառնուկ։

—Զեռնէա իշխանութիւնը նկատողութեան առնելով՝ կենդինարի տրոց վարձակալներու դէմ եղած բողոքները, խնդիրը յանձնած է Պետական Խորհրդոյ ի քննութիւն։ Պետական Խորհուրդն եւս Բաղաքապետութեան ժողովոյ անդամոց միոյն ներկայութեամբ հարկ եղած քննութիւնները կատարած և այս վերջինէն տեղեկութիւններ առած է այդ տրոց տեսակին վրայ։

—Հեռագրական և թղթատարական վարչութեան օտար թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Մեքքան էֆէնտի, որ ի Բարիզ գումարեալ հեռագրական և թղթատարական համաժողովին ներկայ գտնուած էր իբրեւ օսմանեան պատուիրակ, իւր պաշտօնն աւարտած ըլլալով, երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Հեռագրական եւ թղթատարական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Այտընի Պերկամա գաւառակէն քսան քիլոմեթր հեռաւորութեամբ գտնուած Զանտարլը անուն տեղը նամակատուն մը հաստատուած է, ուր շաբաթը մէկ անգամ պարզ ու յանձնարարեալ նամակներ պիտի ընդունուին։

Ա Զ Դ

Աւստրաւնգարական Լոյտի ընկերութեան գլխաւոր Գործակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ, Ընկերութեան շոգենաւերուն մէջ ուղեւորաց ընկերացող անձինք պարտին շոգենաւին մեկնման համար որոշուած ժամանակէն դէս ի սահ առաջ մեկնիլ, զանգակին տուած նշանին վրայ։

Կը խնդրուի ուղեւորներէն որ կարելի եղածին չափ զգուշանան շոգենաւ երթալէ՝ կանխաւ ուղեւորութեան տոմս չառած։ 194 1—8

ՃԱՇԱՐԱՆ ԲԵՐԱՅԻ

Մի քանի տարիներէ ի վեր Ղալաթիոյ հրապարակին վրայ ճաշարանս յաճախող պատուարժան Հասարակութեան, թէ կերակրոց եւ թէ ըմպելեաց մաքրութեան և գնոց չափաւորութեան մասին արտայայտած գոհունակութենէն քաջալերուելով, այս անգամ Բերա Ֆրանսական դեսպանատան դիմաց Լօրանսօ փողոցին մէջ ճաշարան մը բացի, ուր գիշեր և ցերեկ պատրաստ եմ գոհացնել արդոյ յաճախորդներս եւրոպական ու արեւելեան մաքուր կերակուրներով, լաւ ծառայութեամբ եւ չափաւոր գներով։

Ցուսալի է թէ արդոյ Հասարակութիւնն պիտի հաճի մի անգամ այցելել այս նոր ճաշարանս, հաւաստի լինելու համար վերոգրեալ պարագայից։

193 ԵՍԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԻՊՊԻՆՑ

ԱՌ. ՊԱՏ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՌ ՏԵՍՈՒՉՍ ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ՄԻՆ ԸՆԹԵՐ որ պարբերաբաշխութեան յարմար գեղեցկագրագիր ատան գրքեր կը պակսին, ի մեզ։ ԳԻՐՔԵՐԸ՝ Մաքսարեան գրատան և Կ. Պոլսոյ Գրչէ 2 էն 10 և 10 էն 30 դանկան արժող պատկերազարդ ընտիր գրքեր, որք ուսանողն ունելի ազատամար կրնան ըլլալ եւրոպական եղուստ այն գրքերէ, որք մի միայն տեսք ունին, և կը արուին անոնց օրք չեն հանիար։ . . .

Կ. Պոլիս Մեր Հոգոց Բիր- 57

495 4—6

ՀԵՌԱԳՐԱԼԻՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՐԿԱԾ ՖՐԱՆԲԷԻԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՑ ՎՐԱՑ

ԷՖԻՆԱԼ (Ֆրանսա), 1 Ցուլիս.— Արկած մը պատահեցաւ Ֆրանքֆէրտեան սահմանաց վրայ։ Երկու գիւղացիներ չոր փայտ կը ժողվէին անտառի մը մէջ ուսից կ'անցնի սահմանագիծը։ Գերմանական պահակ մը վրայ հասնելով, հրամայեց որ հեռանան։ Գիւղացիք շուտով համակերպած չլինելով այս հրամանին, գերմանն պահակը կրակ ըրաւ և վիրաւորեց գիւղացւոյ մին։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՑՍԸՐ

ՀԷԼՍԻՆԿԷՕՐ, 1.— Վիլհելմ Կայսր և Դանիոյ Թագաւորն, արքայազուն իշխանաց հետ, ասա հասան մէջօրէին։ Սիրտիր կերպիւ հրաժեշտի ողջոյնին փոխանակումէն եաքը, Կայսրը շարունակեց ճամբորդութիւնը դէպ ի Բրիստանիա (մայրաքաղաք Նորվեկիոյ)։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 1.—Անգլիոյ եկեղեցական գանձուն հասոյթք վերջին եռամսեայն մէջ մէկ միլիոն ոսկի աւելի են քան 1889ի համապատասխան եռամսեայն մէջ։ — Լորտերու ժողովոյն մէջ, Լորտ Սալիսբրի, հարցման մը ի պատասխանի, յայտարարեց թէ ինքը պաշտօնական տեղեկութիւն չունի որ էֆիլիոլանոցիք դժգոհ են իրենց կրկնոյն Գերմանիոյ թագուհին։ Անգլեւգերմանական պայմանագիրը քիչ օրէն պիտի տարարգրուի, և ապա պիտի ներկայացուի երկուց երկրաց Խորհրդարաններուն։ Այժմէն վիճաբանել այն պայմանագրոյն վրայ պատշաճ չի լինիր։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 1.—Երեսփ. ժողովոյն մէջ, պուլանժէական Պ. Լօռ ծանոյց թէ հարցապնդում պիտի ուղղէ կառավարութեան՝ Բրէտի Ֆոնսիէի դրամատան դործին վրայ, և Ֆրանսայի Դրամատան առանձնորհմանց նորոգման վրայ։ Պիտի հարցունէ նաեւ թէ կառավարութիւնն ինչո՞ւ համար խորհրդարանական արձակուրդէն ետքի թողուց նոր փոխառութեան քուէարկութիւնը։

—Լրագրաց ոմանց հակառակ, Թան կը ծանուցանէ թէ ուրիշ Տէրութեանց զինուորական կցորդք ներկայ պիտի գտնուին Ֆրանսական Ա. և Բ. զօրաբանակաց ռազմարարձերուն։

ԶԵՀՈՎԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՊՐԻՒՆ (Մորավիա), 8. — Մարավիոյ նահանգային երեսփոխանական ժողովոյն ընտրութեանց մէջ, Դերմանք Զեհերէն երեք աթոռներ յաջողեցան կորզել քաղաքային ընտրական շրջանակաց մէջ։

ՀՆՏԱԽՏ

ՎԻԵՆՆԱ, 1.—Սպանիայէն եկող ճամբորդներ և ապրանքներ հսկողութեան կ'ենթարկին աւստրեան նաւահանգստաց մէջ։

ՖՐԱՆՁ ԵՌՁԻՖ ԿԱՑՍՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 1.— Ֆրանձ Եռզիֆ Կայսր միջօրէին եւաքը ճամբայ ելաւ Կաշթէյնի ամրանոցն երթալու համար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 1.— Լէնտէրպանք դրամատան վարչական խորհուրդն որոշեց ճիւղ մը հաստատել ի Փարիզ։

ՍՈՖԻԱ, 1.—Ցուլգարստանի Նոր գործակատար Պ. Կրիփարիս Սոֆիա ժամանեց, և այսօր այցելութիւն տուաւ նախարարներուն։

ՊԵՐԼԻՆ, 1. — Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Տքթ. Քայզր արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ գաղթականութեանց վարչութեան տնօրէն կարգուած է, փոխանակ Տքթ. Քրաւլի, որ դեսպանական պաշտօնի մը պիտի կոչուի (Տքթ. Քրաւլ գերման պատերազմին էր անգլիական գերմանական դաշնագրոյն բանակցութեանց մէջ։)

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼԱ. ԿՈՒԱՏԼՈՒՓ, (Փոքր Անթիլեան կղզիք, Ֆրանսական), 1 Ցուլիս.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսական գաղթականութեան Փոռ-Լուի աւանը մեծաւ մասամբ հրոյ ճարակ եղած է։ Մէկ միլիոն Ֆրանքի կը հասնին կորուստք։ Անհիմն է այն լուր թէ հրդեհը ոմանց չարագործութեան հետեւանք է եղեր։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Դալաթիա, 20 Յունիս

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մէյոց. Ի. Սէրի	26	1
Գոյանային գոցուելէն վերջը »	20	8
Բերայի մէջ »	—	—
Առաւօտեան բացուելաւ »	20	10
Կէս օրին »	20	9

ԻՍԹԻԳՐԱՅԻ ՏԱՒԷԼԻ

Երէկ երեկոյ	59	23
Այս առաւօտ	59	37
Կէս օր	59	37

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹԹԵՐ

Գոհարաւորութիւն	Ա. Սէրի	41 3/4
»	Բ. »	24 7/8
»	Գ. »	20 15

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄԻ

Օսմանեան թղթերաց	Անգլ. Լիրա	5 6
Գրեսի թղթերաց	Ֆռանկ. »	10 3
Պանք ոչ Գոնս	» »	7 10
Ֆոս. Շանժ Լիվրէօր	» »	5
Թրամուէյ	» »	505
Բանկի երկաթուղի	Ֆր.	77
Բանանեանց Լիվրիսմի	Գ. Կ.	188

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 Ֆրանքոց	»	87 32
Անգլիական ոսկի	»	110 17
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	108
Իսպերիալ	»	90 10
Գրեսիէց	»	51 20
Բանկի թղթադրամ	»	7 88
» արծաթ	»	80
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	108 4
Վենցոց	»	103 20
Չինգոց	»	103 15
Մինքալէց	»	100 20
Թասֆիկէ	»	12

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 1 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 50 երէկ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	91 7/4	[?]
» » 4 1/2 %	106 55	
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ.	18 47	1/2
Օսմանեան երկաթուղի	77 25	
» Բէժիի բաժնեթուղթ	265	
Պանք Օթոման	596 25	
Դրեսի Լիոնէ	742 50	
Իտալական Ռանթ 5 %	95 65	
Հելլենական 5 %	480	
Բրիտանիէ Թիւրք (1890)	415	
Եգիպտական միացեալ	484 37	1/2
Պանք ոչ Բարի	8 0	
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	465	
Պաղեստինի ջրանցք	2355	
Պղանիական ապաքին	76	1/8
Ռիո Թինթօ	190	
Մեռելաստանց	722 50	
Զէք Լանսքրայի վրայ	25 17	

Լանտան, 1 Ցուլիս, ժամ 6 վայր. — երէկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	96	9/16
Սմբ. » » Սէրի Դ.	18	5/16
» » » Ա	41	3/4
» » » Բ.	24	7/8
» » » Գ.	18	3/8
Փոխառութիւն 1877	103	1/2
Պանք Օթոման	13	7/16
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէտ)	96	5/16
» առանձ. (բրիվիլեժիէ)	101	3/8
Տայրա Սանիէ	86	1/2
Տօնանիալ (փոխառ. Բուշէր)	102	1/2
Հելլենական 5 %	92	
Մոնոբոլ »		
Ռուսական 1889	76	1/4
»	97	1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 17	1/2

Վիեննա, 1 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	36	60
» Բէժիի բաժնեթուղթ	120	50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117	

Պերլին, 1 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 32	1/2
Բուսպլ թղթադրամ	240	25
Օսմանեան երկաթուղի	80	20
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ.	18 60	[?]

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մանչէսթրի պատուական հայ գաղթականութիւնն, որ Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի հաստատութեան իւր օժանդակութիւնն հանապազ յօժարակամ կը նուիրէ, այս անգամ եւս Մեծ. Աբրահամ էֆէնտի Կիւմիւճեանի նախաձեռնութեամբ բացուած հանգանակութենէն Հոգաբարձութիւնս ընդունած է՝ Բարեգու

ՊԱՏՈՒՀԱՆՆ

Հարուստ, բայց հիւանդ վերադարձած էր·
Ցայնժամ պատանի, այժմ գրեթէ ծեր։
Քրեան տարիներ, թերեւս աւելի,
Պանդուխտ էր եղած անոք, եղելի·
Չի ցականք յրդեն այրերըն հեռու,
Հայթայթել ըզկեանս մանուկ որբերու·
Եւ ինքն էր եկեր երեք հէք եղբարց
Զոր թողով դնացած էին ծնողք անդարձ։
Արդ, թէպէտ ընչեղ, այլ խոնջ եւ հիւանդ,
Ցիւրայնոց պատեալ չուրջ կայր ի տան անդ։—
Օր մը դրբացւոյն մօտ պատուհանին
Դարձոյց իւր նըւաղ աչեր եղկելին,
Եւ յիշեց։ Քրեան տարիներ յառաջ,
Երբ ունէր զայն տես ուր քաղցր է հառաջ,
Անօրժէր դիտել այդ մօտ պատուհանն,
Ուր կայր մի աղջիկ համառի իւրեան·
Մի աղջիկ պարկեշտ և ըզգաստ և ժիր,
Որ կարէր, մանէր, հիւսէր անձանձիր,
Որոյ երեւման սպասէր անհամբեր,
Փոխանակել գէթ ողջոյն մ'անտարբեր·
Բայց ողջոյնն ունէր չը գիտեա թէ ինչ
Որ զօդէր միմեանց զոյգ հոգիներ ջինջ։
Այլ ա՜ա՛ղ, մինչ ինքն էր յօտար երկրի,
Զգաց ներա մահուան գայժրն ահռելի·
Եւ ողբացած էր, յոյժ յոյժ ողբացած
Եւ թարշամած էր իւր սիրտ սըգաղդած։
Եւ յիշեց յայնժամ թէ ո՛ըվէս երբեմն
Առուտուն ուշ բացուէր այդ սրբութեան սեմն,
Եւ ինքն ընդ երկար, սիրտը բարխուն,
Լոյս վարագուրաց սպասէր շարժելուն·
Թէ ո՛ըվէս գըլուխն հուսկ գայր եւ ծածկէր,
Ցաչաց սըփռելով գեղոյ կայծակներ·
Եւ ճարտար մատամբք երբ նէ յարդարէր
Իւր սենեկին մէջ ամենայն իրեր,
Մաքուր կըտաւներ, վարագոյր, թաղար,
Իւր սենեակ լինէր մի գըբախտ պայծառ,
Մի գըբախտ պայծառ եւ զարմանալի,
Դալարեօք, ծաղկօք եւ բոյրերով լի·
Այո, ծաղկի, բոյր, զի երբ աղքատիկ
Կիներ որ սիրեն արեւ ու ծաղիկ,
Զուտնին պարտէզ բնաւ, չեն մընար այնպէս·
Իւրեանց խուց դառնայ յայնժամ մի պարտէզ։
Ցիչեց հէք հիւանդը զայս ամենայն,
Եւ իւրքըն ոչինչ ասէին իւրեան·
Եւ դէտակըն պիշ կայր պատուհանին
Եւ անցելոյն մէջ ապրէր խանդագին։
Թըէր իսկ նըմա թէ փոքըր մի եւս,
Իւր հոգւոյն հրեշտակ, նոր ըզգեցեալ թեւս,
Պիտի գար, անուշ և հիանալի,
Տալ նըմա դարձեալ ողջոյն սիրալի։—
Ցանկարծ չարժեցան նոյն վարագոյրներ,
Դարձեալ երեւցաւ նոյն գլուխ թըխահեր,
Նոյն աչկունք անոյշ, նոյն դէմք սրտագրաւ·
Իւր դրացուհին էր իրաւ եւ իրաւ։
Դարձուց իւր աչեր հիւանդն իւրայնոց,
Եւ նըւաղեցաւ, ալ չէր ի զգայնոց· · ·
. . . . . .
Երբ ըսթափեցաւ խնամովք ընտանեաց,
Նոքա պատմեցին թէ ի՛ՐՐ, հարնացած,
Դրացին ապրեր էր տարի մը միայն,
Թողով մի դստրիկ ճիշդ նըման իւրեան։
ԵՈՍԷՖ ՎԱՆԱՆԹՆՍԵՀ

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱԳԻՐՔ

(Շար· երէսաբերն առաջ նիւթն)

Գրենք քանի մը գլուխ ալ բուն գործէն, և նախապէս այն գլուխին որ կը խօսի կաթին վրայ·

ԿԱԹՆ (էջ 14)

Կաթն իւրերից գոյութեանց բաղկանայ· ի չիճկայնոյ՝ որ է անօսր և շնչողական և կակղիչ որովայնի, եթէ ոք զնա ի ձեռն եփման արօհիցէ։ Եւ ի պանրայնոյ՝ որ բնաւորեալ է թանձրագոյն լինել եւ պընդիչ որովայնի։ Եւ ի կոգեղինէ՝ որ միջական է ընդ բաղկացութիւն և ընդ խառնուածն չիճկային և պանրային բնութեանն։ Արդ՝ կաթն որքան առաւել չիճկայնոյն հաղորդի, այնքան եւ շահաւորագոյն է· և որքան պանրայնոյն հաղորդի, վնասակար և հիւթարգելութիւնս ի լերդի և խիճ քարինս ի յերիկամունս գոյացուցանէ։ Բայց մինչ կաթն եփի հրացեալ մանրախաճիւք, լաւագոյն դեղ լինի ծիւրական թանչից, եւ ուժգին հոսանց, որք ըստ որովայնին· օգտէ եւս թոքացաւութեան, և ունակացեալ տենդի, և չոր հազի, և խայթուածոյ որ յարբանէ թիւնոյ, և իյելարանս միզի։ Այլ լաւագոյն է կաթն, որ յառողջ կենդանւոյն, և ոչ ի յոյժ պարարտ ամոյ, և ո՛չ ի վտէ· Նաև նորոգ կթեալն։ Քանզի որքան զկնի կթեցմանն վերամեայ այնքան ի լաւութենէն անկանի. պարտ է սմա և քաղցր լինել չափաւորապէս, և այլ համոցն անհաղորդ· ընդ այսոսիկ եւ սպիտակագոյն յարմարի նաեւ ուժգին հոսմանցն որք ըստ աչաց, եւ բարեպէս մարսեցեալ, գլճացուցանել զմարմինն, եւ պատճառէ նմա բարի ունակութիւն առողջութեան· օգտէ եւս թոքոյ եւ կրծոց· բայց վնասէ զորովայնն եւ մանաւանդ զգէճն, եւ զգլուխն։ Որպէս ասէ Իբրոգրատես, կոմն պոլ էլեոպեբեըց ասէ է, տենդն դեւբարեպոխ է եւ պանրանայ քաղցամ անքամ յորովայնին· Վասն այնորիկ խառնէ ընդ նմա մեղր եւ պղ։ Այլ եւ ատամանց և ընտերանց վնասիչ է, և վասն այնր՝ այնոցիկ որք տկարացեալ ատամունս ունին, պարտ է լուանալ զբերանն մէկիւրաղօնիւ՝ հանդերձ գինեաւ։

ՈՒՐ (էջ 20)

Մինն ուրուց դիւրամարս է, և չափակից· բայց գոյացուցանէ արիւն անօսր եւ զէճ· օգտէ եւս ջերմ և չոր խառնուածոց· այլ լաւագոյն և յոյժ լաւահիւթ են այնոքիկ՝ որք ոչ յոյժ մատաղք և ոչ կարի մեծք լցեն· քանզի այնք որք ի վեր անցանեն քան զվեց ամիսն, ո՛չ իսկ արդարեւ տերապէս ուրք ասին, այլ այծք· յորոց խարտէշքն և գորչքն, քան գայլն լաւագոյնք են· բայց վնասեն զդածմանցն խոտաուկի։ Ասեն եւս թէ՝ որ սք ուտէ ի թոքոյ նոցին, արբեցութեան ախորժեցուցիչ է նմին աւուր։

ՄԱՆՈՒՇԱԿ (էջ 31)

Մանուշակն ցուրտ է ըստ առաջին աստիճանին· բայց գէշ ըստ երկրորդին· և օգտէ ցաւոց փորոտեաց, բայց վնասէ սրտին· մեղմացուցանէ և զգլխագարութիւնն, որք ի դեղին մաղձէն, մինչ ըմպեալ և հոտոտեալ լինի՝ զդեղին մաղձն որ յորովայնի և ի փորոտին· խոնաւացուցանէ և զչոր գլուխն և ցրտացուցանէ զվերմն, ի ձեռն հոտոտման եւ քունս վերածէ· սակայն զգէշ գլուխն հոսեցուցանէ։ Իսկ եփեալ ջուրն սոցին զվոդացաւութիւնն՝ որ մանկանց վերապատահէ, և զվերոնատութիւնն ծիւրական։ Իսկ եթէ դալար կանաչ ի գլուխն սպեղանի արարեալ դիցի, փոխադրէ ի մէջն հիանալի կերպիւ զյատկական հոտն։ Իսկ ձէթն որ ի սոցունց՝ զնման զօրութիւնն ունի, ըստ ցրտացուցման և ըստ զիճացուցման։ Ասեն եւս՝ զի եթէ սք սուտ ի մէջ բարուոյ օծանիցի՝ նոխ քան զքրանիլն, ո՛չ արդարեւ երբէք ի մարմնի ունիցի խաղաւարաս կամ վէրս։ Օգտէ եւ գլխագարութեանցն որք ի տապս տենդիցն թէ հոտոտելով և թէ օծանելով։ Կազմի և ի նոցունց մանուշակի անուշակ շաքարով, և մանուշակի ճիւլապ· եւ ի գործ ածեն զսոսա ի դարման ախտիցն կրծոց և թոքոց։

Երկար կը լիներ մեզ գրել դեռ ուրիշ գլուխներ· բաւ է այսչափը դաւակար մը ունենալու համար միայն· Թողով ուրեմն զայնս, ճանաչենք պահ մըն ալ նոցա թարգմանիչն որ թէեւ չէր բժիշկ, բայց ներկայ թարգմանութեամբս ունի կարեւոր էջ մը ուրեւ տասներորդ դարու Հայ բժշկական պատմութեան մէջ։

ԳԷՈՐԳ ԴՊԻՐԸ, թարգմանիչ Սիմէոնի Մագիստրոսի Ցաղթ զօրութեանց կերլեաց Երկին՝ անցեալ դարու կէսէն յառաջ ծնած է ի Պալատ Կ· Պոլսոյ և ապրած է ի խոր ծերութեան, մինչեւ դարուս սկիզբները· Ծանօթ է նա ազգային բանասիրաց ՊԱՏՈՒԵԼԻ ԳԻՐՈՐ ՊԱԼԱՏՑԻ կամ ԳԷՈՐԳ ԴՊԻՐ ՊԱԼԱՏՑԻ ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ անուամբք· որդի էր նա քահանայի և իւր ժամանակակից ազգայնոց ամենագէտն էր և ուսեալը· տեղեակ բաղմազգի լեզուաց՝ քաջահմուտ էր մանաւանդ իւր մայրենի չքնաղ բարբառոյն· շատ երկասիրութիւններ և թարգմանութիւններ ունեցած է նա, և գրած է Պարսկերէնէ ի Հայ ընդարձակ բառարան մը՝ որ յետ իւր մահու, 1826ին տպագրուած է յ'Օրթագիւղ, արդեամբք Պէզճեան Յարութիւն ամիրայի։ Սոյն բառարանին սկիզբը Տիւզեանն Յակոբ դծած է երկար յառաջաբանութիւն մը՝ յորում Պալատեցւոյն դրուատիքը կը հիւսէ։ Նշանաւոր անձ մը եղած է Պալատեցին այո՛· զինքը լաւապէս ճանաչելու համար, հերիք է կարդալ մի անգամ նոյն Յառաջաբանութեան սա հետեւեալ հատուածը·

Պարտք սիրահմբոյր դնի մեզ արդարեւ, մերս չնորհակալս խնամս ըստ բերումն ընձեռելոյ ի յիշատակ Դէսորգայ Դպրի Տէր Յովհաննիսեան, ըստ արժանւոյն ՊԱՏՈՒԵԼԻ մականուանեալ, որոյ ի ծաղկափթիթ տիոց մինչ յալիս ծերութեան՝ անխոնջ վաստակեալ ի ծգուելոց ուսումնասիրութեան, գիտնականաց արդեամբք ունէր ժառանգեալ դպրագ, և ի համազգեաց համարումն և պատիւ։ Տեղեակ բազմատեսն լեզուաց, Յունականին, Եւրոպերէնին, Պարսկականին, Արաբացւոյն, Լատինականին, և Հայկականին գրաւորական ուսման, սրտեռանդէն նուիրեալ զաւուրս իւր և գիշերս ողջոյն յօգուտ իւր ազին, ի թարգմանութիւնս, ի պատմականս և յայլս շահաւէտս և իմաստալից գրուածս, գեղեցիկս օժտեաց այրս պանծալի զիւր ազն, ժառանգութիւն անմահական թողեալ առ համազգիս զիւրն քրտանց բաղմադէմ և անգին վաստակս։

Ի՞նչ բեղմնաւոր հանճար մըն է եղեր ուրեմն Պալատեցին, ո՛ըչափ աշխատութիւններ ընձեռեր է նա իւր ազգին։

Պալատեցւոյն նշանաւոր աշխատութիւններէն մին է և ներկայ Յաղթ զօրութեանց Կերլեաց թարգմանութիւնը՝ զոր կատարած է անցեալ դարու վերջերը 1783ին ինչպէս տեսանք վերը։ Ընտիր թարգմանութիւն մըն է այն, ճոխ հայկաբանութեամբ, համակ դրբառ, լի գեղեցիկ բառերով, պարզ և վայելուչ ասացուածովք։

Ազգային մատենագրութեան այլ և այլ ճիւղերու մատուցած ծառայութեանց հետ՝ Պալատեցին մեծ ծառայութիւն մըն ալ հայ բժշկական գրականութեան մատուցած է թարգմանութեամբ Մագիստրոսի այս երկին՝ որ թէեւ անհամապատասխանի արդի բժշկութեան չա՛տ վարդապետութեանց՝ բայց շահեկան և հետաքրքիր գործ մըն է, այլ և այլ ճաչակելի իրաց զօրութեանց մասին լաւ տեղեկութիւններ մեզ ընծայող։

Դէպորդ Պալատեցւոյն անունն իրաւամբ գրելու ենք հայ բժշկական պատմութեան մէջ՝ յութեւտասներորդ դարու՝ յորում հայ բժիշկ-գրիչներ վաղուց աւա՛ղ լռած էին եւ հարիւր Զուլայեցի Պետրոս Քալանթարեան բժշկի մը Համառօտ Բժշկարանը կը տպագրուէր ի Նախիջեւան։

Տեղեկութիւն չունիմ բնաւ թէ Պալատեցւոյն Յաղթ զօրութեանց Կերլեաց թարգմանութիւնը տպագրուած է արդեւն· առ այս շատ հին Հանգէտներ թղթատեցի և հետազօտութիւնքս ապարդիւն մնացին։

2º
ՀԱՄԱՌՕՏ ՔԱՂՈՒԱԾՈՒ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԽՈՐՀՐԴՈՑ

Թարգմանեալ յիտալական բարբառոյ, Զեռագրոյն երկրորդ գրուածն է բժշկական՝ որ 119 երրորդ էջէն սկսելով, կը յանդի 146 երրորդ էջը։ Հատորին վերջերը գրուած տող մը յիշատակարան մը կ'աւանդէ, թէ ՊՕՂՈՍ ԴՊԻՐ ՏԻՐԱՑՈՒ ԵՍԱՅԵԱՆ անուն մէկն է զայս թարգմանած, ո՞ր և ե՞րբ սակայն, յայտնի չէ բնաւ։

Դորձոյս բուն հեղինակն է՝ վերոյգրեալ Դեղագրէից է յաջորդ հիւանդութեանցն սրբոյ Հոգւոյն է Հաւ՛, ՅՈՒԱՆԷՍԻԿՈՍԵԱՆՆ ՊԱՐՈՆ ԴՈՄՆԵՒԿՈՍ՝ որ ութերեւտասներորդ դարու մարդ լինել կը թուի, որպէս կարդամք թարգմանութեանս սկիզբը։

Տեղեկութիւն չունինք առ այժմ, թէ ո՞վ է ՏԻՐԱՑՈՒ ԵՍԱՅԵԱՆ թարգմանիչս։ Ժամանակակի՞ց մըն է Պարտեցւոյն թէ ոչ, պիտի դրենք զայս մեր ապագայ Հայ բժշկական պատմութեան մէջ՝ երբ այս մասին հարկ եղած ծանօթութիւններն ստանանք։

Առողջապահական խրատներու հաւաքածոյ մըն է այս շարադրեալ գրոց բարբառով և բաժանեալ մեծասան պրակներու՝ որոնց

Առաջինը՝ գրուած է. Յաղթ պաշպանեալ դիեանս յաստուծոյ-ռիեան
Երկրորդը՝ » » Յաղթս կարդարեալս դիելապատոյն
Երրորդը՝ » » Յաղթս պահելոյն-կան կամ ֆիզիքական հայ
Չորրորդը՝ » » Յաղթս արբելոյն հայ
Հինգերորդը՝ » » » կարբի կերակրելոյ
Վեցերորդը՝ » » » Նախապատրաստութեան յաստաջ քան զքնդ
Եօթներորդը՝ » » » Մելամաղ յայնի խոր-շեւէ կերակրոց
Ութերորդը՝ » » » Կերակրոց բարեւ-ռնուցչաց և պարարոցաց
Իններորդը՝ » » » Յաղթս-ռիեանց բիւնեաց բարեաց
Տասներորդը՝ » » » Դիւցբեկիչ մահաբեր թունոց
Մետասաներդ·ը՝ » » » Կերդի ուսելոյ ե-ղմպելոյ։

Մէն մի պրակ իւր վերնագրոյն հետ սկիզբն ունի ոտանաւոր գրուած առողջապահական խրատ մը՝ որ ամբողջ պրակին պարունակութեան համառօտութիւնն է գրեթէ· օրինակ մը·

«Ի լուսանալն կանխագոյն, լուա զձեռս ի ցուրտ ջրոյն։»
«Յայսմ վայրի դոյն ինչ մաքրիս, սրբեալ լեցիս համայն յօդիս։»
«Սփռեա զվարսըս քո սանտրիս, և զատամունս շփեա շարիս։»
«Զխելապատակդ կազդուրեա, կազդուրեցուցին անդամդ գոնեա։»
«Ցետ քոյ ճաշդդ ջեր լուացին, մի՛ խիթայցես դոյն ինչ ցրտիս։»
«Դրեա՛ ի խելս քո զայս գիր, լե՛ր ողջութեան կանոնադիր։»

(Էջ 125, պրակ Բ·)

Առաջնորդութեանս սկիզբը Տիրացու Եսայեան գրած է·

Յաղթորակ է Խորհրդանէ սա անդն
Վայելէլ յերկրաց կենաց է երկրորդն

վերնագրով ոտանաւոր մը՝ բաղկացեալ 20 տողերէ՝ որոնց սկզբնական գիրերը կը յօրինեն «Յաղթս Բեռնեան է այս յիշատակ» խօսքը։

Զեռագրոյս ընդօրինակութիւնն, ինչպէս դիտենք արդէն, եղած լինելով տասն եւ ութերորդ դարու մէջ, հաւանական կը թուի մեզ որ թարգմանութիւնն ալ եղած լինի թերեւս յայնմ դարու՝ մանաւանդ երբ դարձոյս Իտալացի հեղինակն ալ տասնեւութերորդ դարու գրիչ կ'ենթադրուի։

3º.
ՅԱՂԱԳԱՍ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԴՈՑՆ ՄԵԾԻՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԻՍՍԱՑՒՈՑՆ

Համառօտաբար Բաղդատութեամբ

Զեռագրոյն 147երդ էջէն սկսելով կ'աւարտի 164 էջը· Մեծին Գրիգորի Նիսսացւոյն գործն է այս՝ զոր՝ ինչպէս կանխաւ ալ գրած եմք (1), թարգմանած է ՄԵՆՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆ ՍԻՒՆԵԱՑ, ութերորդ դարու սկիզբը, յամի 717։ Սոյն մարդակազմութենէն երկու օրինակ ալ Փարիզու ազգային մատենադարանի Հայ ձեռագրոց շարքին մէջ կայ· բայց ներկայս համառօտ է քան զԹարիզեանս և արդիւնք մի այլ գրչի, որպէս վերնագրոյդ «Համառօտաբաղդատութեամբ» բառերը կը պատմեն։ Երրորդ մը անշուշտ Սահմանոս Սիւնեցւոյն թարգմանութիւնը բաղդատելով բընագրին հետ, համառօտած է զայն բոլորովին։ Ցիշատակութիւն մը չիկայ Զեռագրոյս մէջ յայտնող, թէ ո՞վ է զայս համառօտողն և կամ ե՞րբ համառօտուած է այն։

Նիսսացւոյն Մարդակազմութեանը մասին գրած լինելովս արդէն հերու,

(1) Տե՛ս Աբեւելք թիւ 1731, յամի 1889։

Փարիզեան Հայ Բժշկական Ձեռագրոց մասին հրատարակութեանցս մէջ (2), հարկ չեմ համարիր խօսիլ կրկին երկարօրէն ներկայ օրինակիս վրայ՝ որ երկար խօսքու կամ գրվելու նոր նիւթ մը չընծայեր մեզ բնաւ։

ՏՐ· ՎԱՀԱՐԱՄ Յ· ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ
(Շարունակելի)

(2) Տե՛ս Աբեւելք թիւ 1731 և 1733 յամի 1889։

Տիեզերահռչակ Ազէքսանդր Տիւմայի ընտրելագոյն գործերէն 4 հատորէ և 1200 երեսէ բաղկացեալ «Թագուհւոյն Մանեակ» անուն գիրքն, որ սակից առաջ 48 դրշ. է կը ծախուէր, այս անգամ բազմից թախանձանաց առաջանակեալ 12 դրշ. անհաւատալի ժամանակեմբ կը վաճառի Աշճեան գրատունը Պէրճան փողոց թիւ 3։

Գնաւառնել էն փափաքողները պէտք է վերջիւեալ հասցէին 17 դրշ. ի գրաշխատողի ղրկեն։
548 2—3

ԱԶԳ

6, 16 և 24 բանթօ Միւլհէնտիսեան գրերն, որք կայս. Պէրաթով արտօնեալ են և մէկ քանի տարիներէ ի վեր ձուլիչ Գրիգոր աղա Ռափայէլեանի ձուլարանին մէջ, ի Պոլիս Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 52, կը պատրաստուէին և կը վաճառուէին, յետ այսորիկ ի Պոլիս Օտուն Քաքու Տամատեան խան Տամատեան Ստեփան Է. Փէնտիի ձուլարանին մէջ պատրաստուելով պիտի վաճառուին։

Պէրաթի տերը կը ծանուցանէ թէ գնողք ամեն կերպիւ գոհ պիտի մնան այդ ձուլարանը դիմելով։
481 6—12

ՏՕԲԹՕՐ Ս· ԱՐԱՊԵԱՆ

Որ գիտական ինչ ինչ հետազօտութեանց համար երկրորդ անգամ Բարիզ ուղեւորած էր, աստ վերադարձաւ։

Հիւանդներ կ'ընդունի Սամաթիայ կայսարանի մօտ ծովակայեաց տունը ուրբաթ օրերը ձրիբարար· կամուրջի դէմ Քիւչիկեան եղբարց դեղարանը երկուշաբթի և շաբաթ օրերը· Լանկա Նարկիլէճեան էֆէնտիի դեղարանը, Պարարքարանի մօտ Մանիկեան դեղարանը և Եսի-քարու Սարիմ էֆ· ի դեղարանը ամէն օր։

Կուրծքի և սրտի հիւանդութեանց համար մասնաւոր խորհրդակցութիւնք, ըստ առաջնոյն։ 357 15—20

ՏՕԲԹՕՐ Դ· ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիբարար կը դարմանէ աղքատները։ 47

ԽԱՉԻՆԷԻ ՄԷՐԵԼԵՄԻՊ
ԵԱԽՈՏ
ՄԻՒՐԷԼՄԱԼ ՄԻՒՆԵԱՆ
Բ· Տիպ

Արդի թուրք գրագէտներն Անմիա Բասիմ և Մուրթաքա Բէյնա պէտերու ամէն օգտակար գործը կը պարունակէ եւրոպական բնութիւն նամականիներէ թարգմանուած թնչպէս նաեւ հին և նոր թուրք գրագէտներու այլ և այլ նշանաւոր գրուածներն, ինչպէս են պատմական, բնականական, առեւտրական և այլ գրութիւնք հանդերձ շարադրական ու գրական բացատրութիւններով։ Այս նամականին ամեն կերպիւ օգտակար է թէ՛ վարժարանց և թէ՛ թուրք լեզուն ուսանել փափաքող մտաւորաց։

Ա· հատորն սպառած ըլլալով, երկրորդ անգամ տպագրուած է և կը վաճառուի ի Պոլիս Ալի Ճատտէսի Թոպչեան Առաքել եֆէնտիի գրատունն։ Անկազմ գինն է 15 դրշ., իսկ կազմածինը՝ 20։ 105 1—3

ՕՐՄԱՆ Վէ ՄԷՍԱՏԻՆ ՄԷՃՄՈՒԱԱԸ

«Օրման Վէ Մէսատին Մէճմուաաը», ամսաթերթի անցեալ տարւոյ ամբողջ թիւերը կազմուելով բաւական ընդարձակ հատոր մը կազմած է և կը վաճառուի ի Պոլիս կամ ըլլի գլուխը Վալիտ խանի ներքեւ։ Ցոյժանենս եֆէնտիի գրատունը։ Թերթին անօրէն խմբագիրն է հանգիստ մասնագիտաց ժողովին առաջին քարտուղար Օրբէլեան Սարգիս եֆէնտի։

Այս հատոր կը պարունակէ Թուրքիոյ հանգամանքի մէկ վիճակագրին, հանգամանութեան նկատմամբ պատմական գեղեցիկ մը, հանգիստու վրայ այլ և այլ գիտական տեղեկութիւններ, հանգամանագրեալ մը թնչպէս նաեւ. վիճակագիր մը որ ցոյց կուտայ թէ անցեալ տարւոյ մէջ ո՛ըչքան հանգիստ. խուզարկութեան արտօնութիւն տրուած է, ո՛ըչքիր վարձակալութեան տրուելու վրայ է և ո՛ըչքիր տրուած է կայսերական Ցիւրմանով։ Սոյն ամսաթերթին տարեկան բաժանորդագրութիւն է Պոլսոյ համար 54 և գաւառաց համար 60 դրշ.։ 192 1—3

ԳՐԻԳՈՐ ՁԱՔԱՐԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍԱՏԱԲԱՆ, (Licencié en droit)

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ իւր գրասենեակը հաստատած է Պոլիս, Պաղչէ Դափու, Համիտիէ Թիւլպէսիի կից Գաղասքէր խանի մէջ, ի թիւ 6։

Եւ թէ՝ կ'ստանձնէ վարել ամէն կարգի դատեր չափաւոր պայմաններով, եւ խմբագրել կամ թարգմանել թուղթերէն, հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով ամէն տեսակ դատական և վաճառականական գրութիւններ։

Պարզ խորհրդակցութեանց համար փոխարինութիւն չպահանջուիր։
499 4—10

ՏՈՒԹՈՐ Կ· ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ Մագըր-գիւղի մէջ հիւանդ ընդունելէ զատ, հիւանդներ կ'ընդունի նաեւ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամ 7 էն 9, ըստ Թրքաց, Սամաթիա Մեծ Փողոց թիւ 339, նոր հաստատած այցելութեան Սենեակն։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը, դարձեալ վերոյիշեալ ժամերուն, Սամաթիա Քրիստեան Դեղարանը կը գտնուի, իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձրիբարար դարմանելու։ 420

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆ
ԿԷԼԻՆՃԻՐԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Պատուաւոր ազգային մը որ ցարդ ձրիբարար դարմանած է բազմաթիւ անձեր, որք կէլինճիրի հիւանդութեամբ իրեն դիմած էին՝ և իր դեղերէն բոլորովին ապաքինած են, ամէն կողմէ արտայայտեալ փափաքանց համաձայն՝ Ղալաթիա Բէնչէնպիհ Բաղար Զինճիրլի Խանի վերի յարկը թիւ 11 սենեակն յատկացուցած է իրեն, ուր պիտի ընդունի և դարմանէ կէլինճիրէ բռնուող հիւանդները։

Ազգատները ձրիբարար պիտի դարմանուին։ 478 12—15

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԹՈՒԱԲԵՏՈՒԹԵԱՆ նոր Դասագիրք, Տեսական և Գործնական· Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ և պարզ ու դիւրընթեր ապացուցութեամբք պատրաստեալ է Յ· Դ· ԳԱԼԱՖԱՆՏԵԱՆՑ· կը բաժնուի երեք մասս.

«Մասն Ա.,»—Զորս գործողութիւն ամբողջ Թուոց, էջք 650 հրահանգներով և գործնական խնդիրներով· Բ· տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 դրշ.

«Մասն Բ.,»—Զատիք, կիսաք և դրամք· Ցանորդական կատարագիր, Ցանկութիւնք Թուոց, Հասարակ կոտորակաց, Թուրքիոյ հին և նոր չափաց և կշռոց գինեբաշ բաղդատութիւնք, մաս 500 հրահանգք ու գործնական խնդիրք, Ա· դրշ.։ 4 դրշ.։

«Ա. և Բ. մասունք,» միասին կազմուած 7 ու կէս դրշ.

«Մասն Գ.,»—(Մամոյ ներքեւ) 2—4

ԱԶԳ

Ֆոլէրիան չոգեհատը, նաւապետ Ուիլքի, Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի յուլիս 6ին։

Է.Ս· ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ Ֆոլէրիանի ընկ.

ԻԼԱՆ

ԲՕՍԹԱ Վէ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԷՆ

Ճանապերի իւէ չերսիթը լոզքան գաիմէսիանէ մուհարբեր օյուսպ հինը միւրաճաաթտա անլաշլաճաղը վէճիկէ իշլու 306 սենէի մայիսէպի շիթաիսէսի իշլուն թէլեկրաֆ վէ բոսթա նէզարէթը մուլիսկի տարիսի իւէ մայեթ միւտիրլիսթէ մէնուսուպ պաղը ճիվար մերաբիպէ մուգթեպի 170 պուլջուգ թանիլաթա մատեն վէ 45490 քիլոկրամ մէշբէսմիբրի իւէ 455 չէքի մէշբ վէ կիւրէկն խաթաղը մէվգրի միւնագասայա վայ իսիլ տիկիրնէն վէ պուռլարրն թէմուզդն իւշիւնճի ալը կիւնը իհտիլի եվվելկիսի վէ ֆեբրասը չաբշնդիհ կիւնի ամ 100 ամ 5 թէնզիլի իւէ իհտիլի գաթիլիսի մուգարբերը իտուկինտէն թարիպ օյանագլարրն ճուսմա վէ բաղար կիւնլերինէն մնասա պէհէր կիւն նէզարէթը միւշարպէյհա մէճիրիսի իտարէսինէ միւբաճաաթ իսլլեմվերի իլան օլունուր։
16 հաղիրան 306 104 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Միւպարեա օլունճաղը էվվելճէ իլան գրլընան օն պէն գէյէ զէյթուն եաղընը ճէտիա գէյէսի տէօրթ պուչուգ զուրուչտա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հաղիրանը եիրմի իւչիւնճիւ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարրն մադամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
18 հաղիրան 1890 254
Նո· 42 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Միւպարեա օլունճաղ պէշ եիւզ պէն գէյէ քիւհարն պէհէր ճէտիա գէյէսի եիրմի իքի բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հաղիրանը եիրմի իւչիւնճիւ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարրն մադամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
16 հաղիրան 1890 253
Նո· 43 1—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈՒԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի Կայսերական Իրատէով թողեալ հասոյթք

Թ· ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ-ՄԱՅԻՍ 1890

	ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթ գաւառ. վարչ. Դրուշ		Ընդհ. տնօրէնութեան կողմէ վճարեալ ծախք Դրուշ		ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՔ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան Դրուշ		Օսմ. ոսկի		Նախորդ ամիսներէն Օսմ. ոսկի		Գումար մինչև 1890 Մայիս 31 Օսմ. ոսկի	
Վերջ ամսուս դրամի տուրք	Դիակոտ (յետնեալ տրոց գանձումն)												
	Աղ												
	Դրոշմ	8,256,223	49	237,026	83	8,019,196	66	78,124	54	134,281	48	212,406	02
	Ոգելից ըմպելիք												
	Զինարան												
	Մետաքս												
Ծախսոց	Հասոյթք Բէժիէն(*)	...	...	...	...	...	...	...	...	187,500	...	187,500	...
Զանազան հասոյթք	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծախսոտի տասանորդէն առնուելիք 400,000 Օսմ. լիրայով՝ մինչև ցորոշումն յետնեալ հարկին	967,894	...	...	...	967,894	...	9,457	45	16,147	59	25,605	04
	Յառելուած Կիպրոսի հասութէից փոխանակեալ ծախսոտի տասանորդին յառելուածով, կամ Մաքսատուն վրայ փոխանակագրեալ 430,000 Օսմ. լիրայով	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Արեւելեան Ռումելիի տարեկան հարկէն	1,266,886	...	...	...	1,266,886	...	12,668	86	25,337	72	38,006	58
	Թեմպեքիի տուրք, Մաքսատունէն փոխանակագրով վճարելի	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Սերվիոյ, Գարատաղ, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	...	...	...	...

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՒԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եղերաց Թիւ. 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 11

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՑԺ

Պիտի գտանեն ծերք, երիտասարդք եւ տղայք՝ եթէ սիրտ գործածեն Տոքթ. Ռիճէսի Մնուցիչ Հիւթը

Այս պատրաստութիւնն խաղաւորի գդալ մը, կամ դանակի ծայրի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ ախորժահամ և մնուցիչ բրդիկի մը, որ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, զարմանալի կերպիս կ'ամրացնէ մանուկներն և առողջ, զօրաւոր և հաստատուն կ'ընէ զանոնք։

Մանկանց համար գործածութեան եղանակ

Տ. Ռիճէսի Մնուցիչ Հիւթէն խաղաւորի գդալ մը, փոքր քանակութեամբ թարմ ջրի կամ կաթի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ մանուն մը որուն վրայ պէտք է աւելցնել 90 տրամ եռացող ջուր կամ կաթ, հոգ տանելով խառնելու մինչեւ որ եռայ. կարելի է զայն գործածել նաեւ ծծակի մէջ։

Անհրաժեշտ գտնուած է այն մայրերուն համար որք քիչ կաթ ունին կամ բնաւ չունին։

Դեղագործներն կը խնդրուի լաւ որոշել թէ զանիւ՞ն թէ մարը համար է։

Եթէ կ'ուզէք որ ձեր տղաներն առողջ և քաջակազմ ըլլան, հաղորդեցէք Տոքթ. Ռիճէսի Մնուցիչ Հիւթն որ կը գտնուի գործակալին քով,

ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Ղալաթիա, Վրյմտա պահականոցին քով թիւ 95 և 97 69

ՈՍԿԵԱՑ ԵՒ ԱՐԾԱԹԵԱՑ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ

ՍՏԱՄՈՒԲՈՒԼ ՀԻԱՆԴԻՊԵՆՆՑ

ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 1872 ՓԱՐԻԶ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ 88

Ցրանսացի և օտար բժշկաց 4000է աւելի ներբողելց վկայութիւնք կ'ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինւոյ, որ Ալկոհոլի գինւոյն չափ ախորժահամ է։

Կազդուրիչ և զբաղցրացուցիչ որովհետեւ կ'աւելցնէ ախորժակը և կը դիւրացնէ մարսողութիւնը

ԿԵՂԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ԿԱՌԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԻԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթի խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն Ֆոր արժանաւոր համբաւ մը ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումմ մի կ'ընէ, որ արդէն բաղմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պլէիական բարերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են օժտի համար ամէն տեսակ ճոխամկեղէնք, բանուած, կիսագործուած, քսիլքօ, քօրսէ, թաշկինակ, անգրնի պլոյտք, շապկի, շապկիրկեր, ոտամանք, փլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագործուած, աւելցած է ուրիշ տեսակ ամենայն նիւթեր որոնց տալ բիտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և գնուելու տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ օրինուած են։

Յաւելումմ մի ըրած է նաեւ ապագրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ծոխ է ոգեքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին Ֆորտիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրպարին։ Կը գտնուի նաեւ մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթոներ խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ եւ փոքր քանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԶԳԱՑ 101

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

211 · Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒԴ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բաղմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կոշիկներ ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կոշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին Կալոշ	ՂՐՇ 95	Պալատական Կալոշ	ՂՐՇ 45
Պոթին	» 67	Կանանց մուճակ	» 40
Մոյկ	» 150	Կանանց սկարբին	» 45
Սկարբին	» 52		291

ՀԱՋԻ ՇՆՉԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻՔԻ, ՀԱՐԲՈՒԹԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ եւ ԻՌԶԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոուէլ կ'ընտանեաց անոնցմէ որք գործածած է ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ թագուհւոյն նեղվի թղթատարկոյն վրայ, ի Ռուբ, ընկոմիա.

«Մերկի պարոն, Ըստ որում կը նեղուի յամառ հազ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցուցնել, վասն. Կոմ Քարթէնէյան Ձեռաբանց ինձ գործածել ձեր անգուրգական բալսամեան անխոտի հատկներով և կրնամ հաստատել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, յառաջ իսկ պէտք ունենալու գործէքս դարձցնելու, և առաջին փոքր պրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն ալլոց։ (Սար.) Վ. Լինդլի, Նեղվի թղթատարկեն.»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտաքին դեղերու վաճառականաց քով, չիշը 1 շիլին 1/2 բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պարտաւորեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՕՈՒԼԷԻ, 4, Ալպեռն Բուլէյա, Պլաքֆրիարս բան, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

64 Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Լոնտոնաց մթերանոց, Վրյմտա, պահականոցին քով, կայսրան թղթատուէլիյ, 95 և 97

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԱՆԱՄՆԱԲՈՑԺՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԿԱԳՈՐԾԱՑ

ՊՈԿՏԱՆՕՅԻ ԹԻԱԼՈՏԻ ՀԻՒԹ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՄՈՍԿՈՒԱ

Նոր դարման ընդդէմ արջառի՝ ինչպէս ձիու, եղջերաւոր անասնոց, ոչխարներու, շուներու մակաբոյծ ճրճիներու։

ԻՐՈ ՆԱԽԱԶՊՈՒՇՈՒԹԻՒՆ. 200 էն 300 մաս ջրի խառնեցէք և դուրսէն լուացէք,

ԻՐՈ ԴԱՐՄԱՆ. 12 էն 150 մաս ջրի խառնեցէք։ Այս չափով կ'սպաննէ ճճիներն և կ'սպիտակցնէ առնանոց վերքերը. Նոյնպէս կ'անհետացնէ շուներուն յատուկ հոտն և թունաւոր փետուրներուն սնկումը կ'արգիլէ։ Ոչխարներուն համար՝ կէս քիլօ հիւթ 50 լիտր ջուրի մէջ։

ԻՐՈ ԱՂԸ. Իւր ապը կը գործածուի տուներուն և պտղատու ծառերուն, կ'ոչնչացնէ ոջիլներն և թրթուրներն, և հետեւապէս կը դիւրացնէ տուներն ամռանը։ Օրթասուելիկը 60 էն 80 մաս ջրի մէջ լուծուած պոկտանոցի թիալոտի հիւթով, վերջ կը մնան տնկն տեսակ հիւանդութեանէ և մինչեւ իսկ ցիլոդիսլիացէ։

Պոկտանոցի հիւթը 1/4, 1/2 և 1 քիլոնոց տուփերով կը ծախուի ի Ղալաթիա, Թուրչուն խան, թիւ 18. 411

VICHY

ՍԷՆԴ-ԵՈՐԻ ԱՂԲԻՒՐ

կամ ԼԱՌՊՈ ՍԷՆԴ-ԵՈՐ, դեղագործ, Բար Լէ-քա, Վիշի

Ամէնէն թարմն և հետեւապէս ամէնէն կազդիրն և փոխադրութեան մէջ ամէնէն նուազ անպայթելիին, գերեզմնոց գարման ընդդէմ լեարգի, ստամոքսի և մէջքի հիւանդութեանց, աւտոյի և յօդացաւի. Գինն է 50 շիշոնց սընտուկը 20 ֆրանք։ Կեղծերէն յգուշանալու համար, իւրաքանչիւր շիշի պիտակին վրայ փնտռել այս ստորագրութիւնը N. Larbaud Pharm. Ch.

ԿԵՂԻ. ԴԵՂԱՎԱՃԱՌԻՔ ԵՒ ՀԱՆԴԱՑԻՆ

428 ՋՐԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՔ 9—12

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Ph-Ch.ie, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

ԹԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Դեկտ. ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած և ստորագրուած են 844 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ դրամագլուխ, Ֆր. 5,417,407·50
Բաժիններու գանձ. » 432,287·03
Վճրմն.մահուանց առթիւ » 296,100 —
1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ, Ֆր. 88,469,460·35
Ամորդոլութիւն ապահովագրեալ գումարաց, Ֆր. 434,449,824·71
Վճարեալ գումար » 152,322,584·88

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակալարն Պ. Լիոնել Պոնտի. Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայերի, երկրորդ յարկ. 27

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Օր	յուն	թմ.	Ը.Ե.	երթալ	գալ	շոգենաւ
Բշ.	18 30	2	Եր.	9	տէս	Ալէքսանդրիա
Գշ.	19 1	5	Եր.	9		Անատոլու
Դշ.	20 2	10	Առ.	10		Սեվաստոպոլ
Դշ.	20 2	10	Առ.	11		Սեվաստոպոլ
Եշ	21 3	2	Եր.	9	տէս	Ռուսական

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 136

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԷՐԲԷ-ԼԷ Ա ՄՈՒԼԻՆԷ ՖԷԼԼ ԲԱՆՈՂ ՇՈՒԵՆԱՓ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բոնորուս	4200	Ֆիֆրաբ	3000
Ֆէրոս	4000	Ֆասյոնի	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպա	3250	Լոգիւս	800
Մահտաբա	3250	Ցլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սէսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան ՃԼՕՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ. 181 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ԳԻՆԻ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԳՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Կառաւսումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. Ճեպ. Թ. 2 Ք.Ղ.Ե.	Կոխ. Ճամբ. Թ. 4 Ա.Մ. օր	Կոխ. Յառաջ Թ. 52 Ա.Մ. օր
	Երեկոյ ժ. Վ.	Երեկոյ ժ. Վ.	Առաւ. ժ. Վ.
Կ. Պոլիս ..... մեկնումի	7 20	8 15	7 50
Գումրգապուրու			8 08
Եէսիր-գուլէ			8 22
Մարմարիւղ			8 39
Ալյոթէնմոս			8 52
Քիւչիւք—Զէքմէճէ			9 03
Կարմիր—գուլէ			9 47
Հատրաշէրի		9 46	10 23
Զոմոտիցա			11 06
Գասպաչէ	9 50	10 46	11 45
Մոնէլլի			12 51
Զէրքէսքէյ ..... ժամմանում		12 02	1 33
Զորլու ..... մեկնում	11 50	12 04	2 00
Մուրատլը—Քէօրքլի		12 47	2 50
Սէրայբուրնու—Զիփթիլիք			3 38
Լիւլէ—Պուրկազ			4 09
	Երեկոյ	2 19	4 49
Պազա—Լյաքի	1 55	2 54	5 35
Բայրամ—բէյ			6 16
Ռէզմն—Քէօրքիւ		3 37	7 03
Գուլէլի—Պուրկազ		4 18	7 47
Ուրլի			8 13
Ադրիանուպոլիս ..... ժամ	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ
Թրընովա—Սէմէնլի մեկ.			8 01
Գեայիքլը—Հապէրդ ...			8 38
Նէնեի—Մահալլէ			9 27
Բաքիրգիւր	8 32		9 53
Գալաթարդ—Պէնտիքլը			10 20
Փիրկէ ժամ.	9 21		10 42
թաղիար Բաղարճիք ... մեկ.	9 31		11 2
Սարմանէյ			11 58
Պէշլօվա ժամ	11 10		12 43
	Առաւ.		Երեկոյ
Սոֆիա ժամ.	3 18		4 29
Նիշ	8 20		10 04
Դշ.Ք.			
Պէլկրատ	2 43		4 48
Պուտապէշթի	10 05		1 25
Վիէննա	3 15		7 15
Դշ.Ք.			
Սկիւպ			1 49
Սէլանիկ			9 35

Կառաւսումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. Ճեպ. Թ. 1	Կոխ. Ճամբ. Թ. 3 Ա.Մ. օր	Կոխ. Յառաջ Թ. 123 բաց է կէս. է
	Ժ. Վ. Ք.Ղ.Ե.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ
Սէլանիկ ..... մեկնումի		6 00	
Սկիւպ		1 49	
Վիէննա	8 25	8 00	
	Դշ.Ք.		
Պուտապէշթ	2 35	2 40	
Պէլկրատ	9 30	10 55	
Նիշ	3 20	5 44	
Սոֆիա	9 00	12 16	
	Դշ.Ք.		
	Առաւ.		Երեկոյ
Պէլովա մեկ.	12 40	3 57	Առաւ.
Սարմանէյ		4 42	6 15
Թաթար Բազարճիք		8 05	6 58
Փիլիպէ ժամ.	2 12	8 30	8 05
	2 17	6 00	8 30
Գալաթարդա—Պէնտիքլը		6 21	8 59
Բաքիրգիւր	3 08	6 47	9 52
Նէնեի Մահալլէ		7 12	10 44
Գեայիքլը—Հապէրդ		8 1	11 54
Թրընովա—Սէմէնլի ժամ.	4 35	8 38	12 38
			Երեկոյ
Թրընովա—Սէմէնլի մեկ.	5 00	8 42	Կոխ. Յառաջ Թ. 124 Ա.Մ. օր բաց է կէս. է 1 00
Հարմանլը ժամ	5 24	9 06	1 33
	մեկ. 5 29	9 21	1 53
Մուսթաֆա-փաշա	ժամ. 6 10	10 02	2 52
Գասրքէյ	մեկ. 6 15	10 17	3 16
Ադրիանուպոլիս ... ժամ	7 09	11 13	3 53
			4 30
			Երեկոյ
			Կոխ. Յառաջ Թ. 51 Ա.Մ. օր
			Առաւ.
Ադրիանուպոլիս ... մեկ.	7 14	11 25	6 25
Ուրլի			7 13
Գուլէլի—Պուրկազ (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ռէզմն—Քէօրքիւ		12 38	8 59
Բաքիրգիւր			9 40
Գալաթարդ—Պէնտիքլը	9 36	1 50	10 33
Փիրկէ		2 18	11 10
Սէրայբուրնու—Զէյթինլիք			11 46
Մուրատլը—Քէօքլիք			12 18
Զորլու		3 48	1 16
Զէքքէսքէյ ժամ.	12 12	4 25	2 00
մեկ.	12 17	4 30	2 25
Սիրկէճի			3 18
Գասպաչէ			4 09
Զամի ոչնու	1 57	6 11	4 50
Հատրաշ—Քէյ		6 47	5 51
Արտրմա—գուլէ			6 17
Քիւչիւք—Զէքմէճէ			7 06
Այյոթէնմոս			7 18
Մարմարիւղ			7 43
Եէսիր—գուլէ			7 57
Գումրգապուրու			8 06
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժամ.	4 00	8 15	8 13
	Երեկոյ	Առաւ.	Երեկոյ

Ստորագծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6էն բնդհ. առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե.) 171

ԳԻՆ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍԿԻՈՊ—ՍՊԱՏՖՅԷ

Կառաւսումբ Թ. 512/522 Սէլանիկէն ամէն օր	Առաւ. ժ. Վ.	Կառաւսումբ Թ. 523 Վիէննայէն ամէն օր	ժ. Վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 00	Վիէննա մեկ.	8 00
Թոբանա	6 30	Պուտապէշթ	2 40
Ամոնթօվա	7 10	Պէլկրատ	10 55
Գարասուլու	7 31	Նիշ	5 50
Կիւմիւճէկ	7 41		Առաւ.
Կէօրկէլի	8 17	Սպէֆչէ ..... մեկ.	10 40
Միռովոյէ	8 51	Պուգանոֆչէ	10 55
Մթրումիցա	9 00	Պուգօյնչէ	11 23
Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժամ.	9 32	Բրէշչովոյ	11 40
Գրիմոլդա մեկ.	9 42	Թասպանոֆչէ	12 03
Վէնէէիանօ—Կրատիպ	10 27	Գումանովա	12 37
Քէօքրիլիւ ժամ.	11 06	Հատաշլար	1 13
	մեկ. 11 53	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
Զէլէնիքօ	12 03		ժամ 2 01
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	12 51	Զէլէնիքօ	2 37
	մեկ. 1 27	Քէօքրիլիւ ... ժամ.	3 20
Հատաշլար	1 49		մեկ. 3 30
Գումանովա	2 29	Վէնէէիանօ—Կրատիպ	4 20
Թասպանոֆչէ	3 22	Բրիսիլոդա	5 03
Բրէշչովա	3 53	Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժամ.	5 37
Պուգօյնչէ	4 21		մեկ. 5 52
Պուգանոֆչէ	4 33	Մթրումիցա	6 26
Սպէֆչէ	4 57	Միռովոյէ	6 53
	5 10	Կէօրկէլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմիւճէկ	7 51
Նիշ ժամ	9 40	Գարասուլու	8 01
Պէլկրատ	4 48	Ամոնթօվա	8 24
Պուտապէշթ	1 25	Թոբանա	9 01
Վիէննա	7 15	Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժամ.	9 55
			Երեկոյ

ԳԻՆ ԻՒՍԿԻՈՊ—ՄԻԹՐՈՎԻՑԱ

Կառաւսումբ Թ. 622 Իւսկիւպէն բղ. դշ. բռ.	Առաւ. ժ. Վ.	Կառաւսումբ Թ. 621 Միթրովիցայէն դշ. եշ. շբ.	Առաւ ժ. Վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	7 40	Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Լչէշան	8 47	Վուչիտրն	7 47
Բարատախիէք	9 42	Բրիլիֆնա	8 41
Վէռիոզվից	10 52	Լիբէֆնան	9 36
Լիբլիան	11 45	Վէրսովիցա	10 37
Բրիշթինա	12 37	Բարատանիէք	11 24
Վուչիտրն	1 23	Լչէշան	12 01
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժամ	1 40	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժամ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹՐԸՆՈՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՈԼՈՒ

Կառաւսումբ Թ. 322 Բշ. Դշ. Ուր.	ժ. Վ.	Կառաւսումբ Թ. 321 Գշ. Եշ. Շբ.	ժ. Վ. Առաւ.
Հաղորդակցութիւն գիւղաւոր գծին կառաւսումբց հետ		Լյուպլյանա ..... մեկ.	5 45
		Նիմիսօ—Քերմանը	6 52
		Նէնեի—Զարրա	7 48
Սարաքէյլին ժամ.	12 38	Բասանէ—Մահալլէսի	8 51
Ադրիանուպոլիս ն ժամ.	10 29	Դարտանելլա	9 50
	Երեկոյ	Թրընովա—Սէմէնլի ժամ.	10 24
Թրընովա—Սէմէնլի մեկ.	1 15		Առաւ.
Գեայրբունար	2 00	Հաղորդակցութիւն գիւղաւոր գծին կառաւսումբց հետ	
Բասանէ—Մահալլէսի	3 05		
Նէնեի—Զարրա	4 15		
Նիմիսօ—Քերմանը	5 16	Ադրիանուպոլիս մեկ.	1 00
Եամպոլու ..... ժամ.	6 06	Սարամակիի համար մկ.	10 59

ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՌ

Կառաւսումբ Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	ժ. Վ. Երեկոյ	Կառաւսումբ Թ. 221 Բշ. Դշ Ուր.	ժ. Վ. Առաւ.
Տէտէ—Աղառ ..... մեկ.	12 20	Ա. Պոլիս ..... մեկ.	8 00
Ֆէրրէ	1 29	Ուրլի ..... »	8 55
Պիտիլլի	2 33	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	9 40
Սուֆլի	3 31	Տիմոթեօքա	10 15
Տիմոթեօքա	4 36	Սուֆլի	11 27
Գուլէլի—Պուրկազ	5 19	Պիտիլլի	12 20
Ուրլի ..... »	5 46	Ֆէրրէ	1 21
Ա. Պոլիս ..... ժամ.	6 40	Տէտէ—Աղառ ..... ժամ.	2 20
	Երեկոյ		Կէս օր

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ